

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/72/2015.

Iktatószám: Vj/72-39/2015.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Kovács Géza ügyvezető által képviselt **DEKO-IMPEX Szolgáltató Kft.** (4034 Debrecen, Repce utca 27.) eljárás alá vont vállalkozással szemben fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta alábbi

h a t á r o z a t o t .

- I. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Deko-Impex Szolgáltató Kft. a Diabo étrend-kiegészítő egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan
  - a 2014. szeptember 12. és 2014. október 6. között elküldött e-dm levelekben használt reklámállítások alkalmazásával,
  - a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a honlapon használt reklámállítások alkalmazásával,
  - a 2014. szeptember 12. és 2014. decembere között a nyomtatott sajtóban (2014. október 9-i Vasárnap Reggel, 2014. decemberi Elixír magazin) és az e-dm levelekben (2014. szeptember 12., 2014. október 6.) használt reklámállítások alkalmazásával,
  - a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a nyomtatott sajtóban (2015. 01. 14-i, 2015.01. 21-i, 2015. 01. 28-i Bors, 2015. 01. 18-i, 2015. 02. 08-i, 2015. 02. 15-i, 2015. 06. 07-i, 2015. 07. 05-i Vasárnap Reggel) és a honlapon (2014. 12. 16-i és a 2016. január 29-i honlapmentés) használt reklámállítások alkalmazásávala fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított.
- II. Az eljáró versenytanács megállapította továbbá, hogy a Deko-Impex Szolgáltató Kft. a Diabo étrend-kiegészítő kereskedelmi kommunikációja során jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azáltal, hogy
  - a Diabo étrend-kiegészítőt az e-dm levelekben 2014. szeptember 12. és 2014. október 6. között, illetve a honlapján 2014. december 16. és 2014. október 6. között olyan gyógyhatásra utaló állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak.

- III. E jogsértések miatt az eljáró versenytanács kötelezi a Deko-Impex Szolgáltató Kft.-t 500.000.- Ft, azaz ötszázezer forint bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül kötelesek megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára. Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság). Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.
- IV. Az eljáró versenytanács a Deko-Impex Szolgáltató Kft.-nak megtiltja az I. pontban leírt jogsértő magatartás további folytatását a határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével.
- V. Az eljáró versenytanács kötelezi az eljárás alá vontat, hogy a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül tájékoztassa a GVH-t a fenti kereskedelmi gyakorlat további folytatásának megszüntetése tényéről, módjáról és nyújtsa be a megszüntetést alátámasztó dokumentumokat.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfél a közléstől számított harminc napon belül kérheti a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

A Vasárnap Reggel 2014. november 9-i, 2015. január 18-i, 2015. február 8-i, 2015. február 15-i, 2015. május 17-i, 2015. június 7-i és 2015. július 5-i számaiban megjelenő PR cikkek, a Bors 2014. november 5-i, 2015. január 14-i, január 21-i, január 28-i számában megjelenő PR cikkek, a Bors 2014. november 5-i számának, csomagolás, televíziós reklám, szóbeli tájékoztatás és a szórólap vonatkozásában az eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye.

A jogorvoslati kérelmeket a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

I.

A vizsgálat tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH) 2015. július 17-én versenyfelügyeleti eljárást indított¹ a Deko-Impex Szolgáltató Kft. (továbbiakban: Deko-Impex vagy eljárás alá vont) ellen, mert észlelte, hogy a Deko-Impex a Diabo megnevezésű, növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő termék népszerűsítésére szolgáló elektronikus úton kiküldött hírleveleiben a terméket úgy népszerűsítette, hogy a termék alkalmazásával a vércukorszint csökkenthető. Az ügyindító végzés szerint ezzel a magatartásával az eljárás alá vont vállalkozás az étrend-kiegészítő termék kapcsán valószínűsíthetően betegség megelőzésére és kezelésére vonatkozó állítást alkalmazott, amikor a Diabo megnevezésű étrend-kiegészítő népszerűsítésére szolgáló sajtóhirdetéseiben azt a benyomást keltette, hogy - a termék alkalmazásával, a vércukorszint normál szinten tartásával - azon fogyasztóknak, akik esetében vagy akikben a cikkben leírtak nyomán felmerül a cukorbetegség gyanúja, segítséget nyújt.
2. A versenyfelügyeleti eljárás az eljárást megindító végzés indokolása szerint az eljárás alá vont 2014. szeptember 1. napjától követett gyakorlata megvalósítása során alkalmazott, valamint az ott kifogásoltakkal egyező tartalmú, illetve üzenetű valamennyi kereskedelmi gyakorlatára terjedt ki.
3. Az ügyindító végzés szerint a 2014. december 13-át megelőzően kiküldött elektronikus hírlevelekben alkalmazott kereskedelmi kommunikációjával az eljárás alá vont vállalkozás valószínűsíthetően megsértette az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat, figyelemmel az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra.
4. Az ügyindító végzés szerint a termék népszerűsítésére szolgáló, nyomtatott sajtóhirdetésekből megjelentetett kereskedelmi kommunikációjával az eljárás alá vont vállalkozás valószínűsíthetően megvalósította a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglaltakat, és ezzel valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
5. A versenyfelügyeleti eljárás az eljárás alá vont által 2014. szeptember 1-jétől alkalmazott, Diabo növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő termék népszerűsítésére szolgáló teljes kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára terjedt ki.
6. A GVH a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a 2015. december 17-én kelt, Vj/72-21/2015. számú végzésével az eljárást kiterjesztette új jogalap vizsgálatára is, mivel észlelte, hogy a Deko-Impex az eljárást megindító végzésben megjelölt magatartása valószínűsíthetően megsértette a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk (3)

---

¹ Vj/72/2015. sz. végzés.

bekezdésében foglaltakat is, az eljárás alá vont ugyanis a www.herbad.hu honlapon az eljárást megindító végzés I. pontjában megjelölt elektronikus úton kiküldött hírleveleiben közölt kereskedelmi kommunikációval azonos tartalmú, illetve üzenetű kereskedelmi kommunikációt tett közzé 2014. december 13. napját követően is.² A vizsgálat kiterjesztését az indokolta, hogy az Éltv. 10. §-ában szereplő anyagi jogi rendelkezés 2015. május 5-től megváltozott a 2014. december 13. napját követően tanúsított magatartások vonatkozásában. Ugyanakkor a GVH versenyfelügyeleti eljárása és az eljárás 2014. december 13. napjáig tanúsított magatartások vonatkozásában a 2015. május 4-ig hatályos anyagi jog alapján került lefolytatásra.

7. A GVH ezt követően, a Vj/72-28/2015. számon iktatott, 2016. február 19-én kelt végzésével a vizsgálatot kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt és azzal azonos tartalmú egyéb, a Herba D Diabo elnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló egyes kereskedelmi kommunikációiban a terméknek valószínűsíthetően az ágazati jogszabályoknak nem megfelelő módon tulajdonított egészségre gyakorolt hatást. Ezzel 2014. december 13-át megelőzően valószínűsíthetően megsértette az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját, 2014. december 13-át követően pedig valószínűsíthetően megsértette a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

8. A Deko-Impex-et 2009. december 14-én jegyezte be a cégbíróság. A Deko-Impex főtevékenysége vegyestermékkörű nagykereskedelem. Emellett tevékenységei között szerepel még gyógyszeralapanyag és gyógyszerkészítmény gyártása, illetve m.n.s. egyéb élelmiszer gyártása is. A vállalkozást egy magánszemély és egy kft. tulajdonolja.³
9. Az eljárás alá vont vállalkozás a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 3. § (3) bekezdése alapján mikrovállalkozásnak minősül, figyelemmel arra, hogy egy fő főállású, heti 30 órás munkakörben foglalkoztatott munkavállalója van.⁴
10. A 2015. évi nettó árbevétele 21.338.000 Ft volt.⁵

---

² Vj/72-21/2015. sz. irat

³ Vj/72-16/2015. sz. irat

⁴ Vj/72-8/2015. sz. irat 12. kérdésre adott válasza és mellékletei.

⁵ Vj/72-37/2015. sz. irat

III.

Az érintett termék

11. Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI), az általa kiállított 14381/2014. számú notifikációs igazolás szerint a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált Diabo megnevezésű étrend-kiegészítő terméket nyilvántartásba vette.⁶ Az étrend-kiegészítő – egyéb, különleges táplálkozási célú élelmiszerkategóriában történő nyilvántartásba vétel hiányában – általános közfogyasztásra készült élelmiszernek minősül.
12. A Deko-Impex a Diabo forgalmazását 2014 augusztusától kezdte meg.⁷ A termék gyártója az Ariép Kft. (7100 Szekszárd, Székely Bertalan u. 62.).
13. A notifikációs igazolás tartalmazza, hogy „[f]elhívjuk szíves figyelmét, hogy jelen visszaigazolás kizárólag azt igazolja, hogy a bejelentő eleget tett a 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet 10. §-ban megjelenő bejelentési kötelezettségének, nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék, és a jelölés/címke megfelelőségét.”
14. A notifikációs igazolás szerint a termék összetevői csökkenő mennyiségi sorrendben a következők:

Hatóanyag	1 adag (2,5 ml) mg	Napi adag (2*2,5 ml) mg
Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum)	53	106
Fahéj (Cinnamomum zeylanicum)	33	66
Szegfűszeg (Syzygium aromaticum)	22	44
Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis)	4,5	9
Vörös szőlő mag és –héj (Resveratrol)	3	6
Máriatövis-mag (Silybum marianum)	2,5	5
Olajfa levél (Olea europea)	2	4

15. A Diabo étrend-kiegészítő 125 ml /üveg kiszerezésben megrendelhető a www.herbad.hu weboldalon, közvetlenül a fogyasztóknak, kiskereskedőnek és nagykereskedőknek értékesíti az eljárás alá vont.⁸
16. A termék fogyasztói ára a www.herbad.hu weboldal webáruházából történő vásárláskor, egy darab termék vásárlása esetén az alábbiak szerint alakult.⁹
2014. november 30-ig	9.990 Ft/db
2014. december 1. és 2015. február 28. között	6.990 Ft/db
2015. március 1-től	4.990 Ft/db
17. A 2014. szeptember 1-től 2016. januárig tartó időszakban az eljárás alá vont vállalkozásnak az érintett termék értékesítéséből összesen 15.280.841 Ft árbevétele származott.¹⁰

⁶ Vj/72-18/2015. sz. irat melléklete

⁷ Vj/72-18/2015. sz. irat 1. kérdésre adott válasza

⁸ VJ/72-8/2015. sz. irat 1. pontja

⁹ VJ/72-2/2015. sz. irat

Időszak	Kiskereskedelmi nettó értékesítés (Ft)	Nagykereskedelmi nettó értékesítés (Ft)
2014. szeptember	402.772	66.833
2014. október	475.945	594.890
2014. november	468.898	837.000
2014. december	276.913	894.233
2015. január	145.669	1.473.602
2015. február	598.425	100.787
2015. március	358.268	2.171.920
2015. április	200.764	760.992
2015. május	86.610	801.610
2015. június	153.524	1.055.905
2015. július	110.208	394.286 ¹¹
2015. augusztus	137.760	965.586
2015. szeptember	74.784	492.583
2015. október	82.656	357.560
2015. november	62.976	278.407
2015. december	19.680	157.491
2016. január	47.232	174.069
Összesen	3.703.084	11.577.757

IV.

A vizsgált magatartás

IV.1. A kifogásolt kereskedelmi gyakorlat

18. Az eljárás alá vont vállalkozás a vizsgált időszakban a Diabo étrend-kiegészítőt

- I. a termék csomagolása és címkéje,
- II. nyomtatott sajtó,
- III. televíziós reklámok,
- IV. e-dm levelek,
- V. a www.herbad.hu weboldal,
- VI. szórólap, valamint
- VII. személyes eladás

útján népszerűsítette, az alábbiak szerint:

¹⁰ Vj/72-2/2015. sz. irat 2. sz. melléklete és a Vj/72-30/2015. sz. irat alapján

¹¹ Az ügyfél árbevételre vonatkozó két adatszolgáltatása (lásd az előző lábjegyzetet) a 2015. júliusi nagykereskedelmi árbevétel nagyságára ellentmondásos adatot tartalmaz. A 2015. augusztus 17-én kelt Vj/72-2/2015. sz. adatszolgáltatásban szereplő adat az irat szerint 2015. júliusára csak 17-éig adta meg az árbevétel nagyságát (395.447), amely viszont nagyobb, mint a 2016. február 29-én kelt iratban szereplő adat (394.286) az egész hónapra. Az eljáró versenytanács ez utóbbi adatot fogadta el annak feltételezésével, hogy a korábbi adatszolgáltatás még csak előzetes, hőközi jellegű volt, míg a 2016. február 29-i irat már a végleges adatokat tartalmazza. Nem melleleg az a feltevés az eljárás alá vontra nézve kedvezőbb végeredményt ad.

IV.1.1. A termék csomagolásán közzétett kereskedelmi kommunikáció¹²

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Csomagoláson megjelenő kommunikáció (címkeszöveg)
Országszerte	A termék forgalmazásától kezdődően (2014. augusztus), folyamatosan	A TERMÉSZET EREJE Növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő A Lepkeszeg-mag hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához.

IV.1.2. A nyomtatott sajtóban közzétett kereskedelmi kommunikáció¹³

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Hirdetés szövege
BORS	2014.11.05	{ A cikk alatt } 1-et fizet, 2-t vihet { felirat olvasható, valamint a } Herba D { felirat, illetve a termék fotója látható, amelyen a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható . }
	2015.01.14	{ A cikk alatta termék fényképes hirdetése }: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószeret nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamomum zeylanicum) Szegefűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242”
	2015.01.21	
	2015.01.28	
Vasárnap Reggel	2014.11.09.	{ A cikk mellett a termék fényképes hirdetése }: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához 1-et fizet, 2-t vihet Herba D

¹² Vj/72-18/2015. sz. irat

¹³ A Vj/72-18/2015. sz. irathoz és a Vj/72-2/2015. sz. irathoz becsatolt hirdetések

	<p>www.herbad.hu +36-20/529-4946 Az akció 2014. november 1. – 2014. november 30-ig érvényes A termék fotója látható, amelyen a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható. 7 gyógynövény kivonata Magas hatóanyag tartalom Tartósítószer nem tartalmaz Magyar Termék”</p>
2015.01.18.	<p>{ A cikktől jobbra a termék fényképes hirdetése }: Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamonum zeylanicum) Szegefűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242 A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható.</p>
2015.02.08.	<p>{ A cikk alatt a termék fényképes hirdetése }: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamonum zeylanicum) Szegefűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242” { A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható. }</p>
2015.02.15.	<p>{ A cikktől balra a termék fényképes hirdetése }: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamonum zeylanicum)</p>

	<p>Szegfűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242” {A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható.}</p>
2015.05.17	<p>{A cikktől balra a termék fényképes hirdetése}: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamonum zeylanicum) Szegfűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242” {A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható.}</p>
2015.06.07.	<p>{A cikktől balra a termék fényképes hirdetése}: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum) Fahéj (Cinnamonum zeylanicum) Szegfűszeg (Syzygium aromaticum) Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (Silybum marianum) Olajfa levél (Olea europea) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242” {A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható.}</p>
2015.07.05.	<p>{A cikktől balra a Termék fényképes hirdetése}: „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata:</p>

		<p>Lepkeszeg-mag (<i>Trigonella foenum-graecum</i>) Fahéj (<i>Cinnamonum zeylanicum</i>) Szegefűszeg (<i>Syzygium aromaticum</i>) Orvosi zsálya levél (<i>Salvia officinalis</i>) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (<i>Silybum marianum</i>) Olajfa levél (<i>Olea europea</i>) Herba D info@herbad.hu www.herbad.hu Tel.: +36 20 421 4242” {A termék fotóján a címkeszövegben feltüntetett egészségre vonatkozó állítás olvasható}: „Növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő A Lepkeszeg-mag hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához”</p>
Elixír	2014. december	<p>„Összetevői hozzájárulhatnak a vércukorszint normál szinten tartásához Tartósítószer nem tartalmaz Magas hatóanyag tartalom Magyar termék 7 gyógynövény kivonata: Lepkeszeg-mag (<i>Trigonella foenum-graecum</i>) Fahéj (<i>Cinnamonum zeylanicum</i>) Szegefűszeg (<i>Syzygium aromaticum</i>) Orvosi zsálya levél (<i>Salvia officinalis</i>) Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol) Máriatövis-mag (<i>Silybum marianum</i>) Olajfa levél (<i>Olea europea</i>) Herba D Diabo Tel.: +36 20 421 4242 info@herbad.hu www.herbad.hu” {A kommunikáción a termék fotója látható (dobozzal és anélkül), rajta az alábbi felirat olvasható:} „Növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő A Lepkeszeg-mag hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához”</p>

IV.1.3. A televízióban közzétett kereskedelmi kommunikáció¹⁴

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Hirdetés szövege
RTL Klub, Fókusz műsor	2015. 04. 13-17.	„Az SMS-ezők között minden nap kisorsolunk [...] egy 10.000 Ft értékű Herba-D termékekből összeállított ajándécsomagot a herbad.hu felajánlásával. „(A szöveg közben a vizsgálattal érintett termék és még két másik Herba-D termék fotója látható.) [...]
	2015. 04. 20-24.	„Az SMS-ezők között naponta kisorsolunk egy 5.000 Ft értékű Herba-D Diabo termékekből összeállított ajándécsomagot a herbad.hu jóvoltából, [...]” (A szöveg közben a vizsgálattal érintett termék fotója látható.)

¹⁴ A VJ/72-2/2015. sz. irathoz csatolt hirdetés

IV.1.4. Az e-dm levelekben közzétett kereskedelmi kommunikáció¹⁵

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Hirdetés szövege
Országszerte, kb. 73.000 főnek elküldve	2014. 09. 12	<p>{fejléc:}" Herba D – Természet Erejével a Cukorbetegség ellen! Ön is szeretné csökkenteni magas vércukorszintjét? Válasszon járványszerűen terjedő problémájára forradalmian új, 100%-ban természetes anyagot, mely nem jár ismert mellékhatásokkal! Tisztelt {vezeteknev} {keresztnev} Sajnálatos módon rohanó világban élünk! Az emberek többsége elkeseredett, a hosszú évek során szenvedő egyetlen vagy halmozott betegségében, melyből nem talál kiutat. A legrohamosabban fejlődő betegségek közé sorolható és akár népbetegséggént is említhető a cukorbetegségben szenvedők. Szeretnénk Önökkel megosztani egy vásárlónk véleményét, kinek állapotában javulás következett be. Sz. Á. vagyok, aktív dolgozó, hamarosan elérem a nyugdíj korhatárt. Sajnos önhibámon kívül én is a cukorbeteg népes táborához tartozom lassan már 5 éve. Gyógyszeres kezelésben részesülök, de pár hónapja elhatároztam, hogy megpróbálom vércukorszintemet természetes anyagokkal csökkenteni. Nemrég még teljesen elkeseredett voltam. Már öt éve szedtem különböző gyógyszereket, és bár tudtam, hogy ezekre továbbra is szükségem lesz, nagyon sok mellékhatások érték szervezetem - főként emésztőrendszeri panaszok -, és egyre jobban féltem a szövődményektől. Sajnos betegségem kialakulásában nagy szerepet játszhat túlsúlyom, bár a rendszeres testmozgásnak, a gyógyszeres kezelésnek és a körültekintő étrendnek köszönhetően súlyom csökkent, de nem kielégítő mértékben. Engem is gyötörtek a rosszulletek, a gyengeség, az álmoság, a koncentrációképeség zavara, időnként szapora szívdobogás, fokozott verejtékezés. Vércukorcsonkító hatású természetes készítményt ajánlottak nekem, és nem bántam meg, hogy kipróbáltam, sőt! Már egy hónap elteltével jelentős mértékben javult az állapotom, és a tudat, hogy természetes, növényi eredetű készítményt fogyasztok, megnyugvással tölt el most is. Sz. Á., Debrecen Világszerte és hazánkban is járványszerűen terjedő betegség a cukorbetegség. A napjainkra jellemző stressz, az ülő munka és a helytelen táplálkozás oda vezetett, hogy Magyarországon ma 700.000 diagnosztizált cukorbeteg van. Sajnos a betegség további terjedése várható, ezért rendkívül fontos a megelőzés. A cukorbetegségben szenvedők 90-95%-ánál felnőttkori, vagyis 2-es típusú diabéteszt diagnosztizáltak. Először ismerkedjünk meg közelebbről a cukorbetegséggel! A 2-es típusú cukorbetegség krónikus, progresszív, nem gyógyítható betegség. A helytelen táplálkozásnak - magas kalória bevitel, a bevitt tápanyagok rossz aránya, minimális mennyiségű biológiailag aktív anyag, nyomelem -, az ezzel járó elhízásnak, az állandó stressznek, a mozgásszegény, ülő munkával járó életmódnak köszönhetően járványszerűen terjed, de lehet genetikai eredetű is. A betegségben szenvedők esetén inzulinrezisztencia (a sejtek "éhező állapota", amikor az inzulinhormon nem tudja bejuttatni a tápláló cukrot a sejt felszínén képződő receptorokon keresztül) és a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek károsodása, súlyosabb fázisában az inzulinszabályozó rendszer működésképtelensége áll fenn. A folyamat</p>

¹⁵ VJ/72-2/2015. sz. és a VJ/72-18/2015. számú irathoz csatolt hirdetés

	<p>eredményeképpen hiperglikémia (magas vércukorszint) alakul ki Jellemző az anyagcsere- és vérárvadási zavar.</p> <p>A lehetséges szövődmények közé tartozik a szívinfarktus, a szélütés és az érszűkület. Tablettákkal, inzulinnal és intravénás gyógyszerekkel kezelik a betegséget. Sajnos ezek mind káros mellékhatással járnak.</p> <p>Szeretnénk bemutatni egy olyan gyógynövényekből álló készítményt, melynek fő összetevője hozzájárul a vércukorszint csökkentéséhez.</p> <p>*Magyar termék embléma*</p> <p>*termék fényképe, mellette Herba D Diabo felirat*</p> <p>A Diabo étrend-kiegészítő</p> <p>Gyógynövényeket tartalmaz, forradalmian új diabetikus készítmény, magyar termék, előállítás a legmodernebb biotechnológiával történik, nincs ismert mellékhatása és gyorsan hat.</p> <p>A felhasznált gyógynövényeken túl a teljes gyártási és ellátási folyamat során szigorú kémiai, mikrobiológiai és fizikai tesztek biztosítják a termék kiváló minőségét. A termék ezen felül megfelel az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos nemzetközi előírásoknak, tanúsítási rendszereknek is.</p> <p>És akkor nézzük, mit is tartalmaz a Diabo.</p> <p>Orvosi zsálya (alatta fénykép)</p> <p>Jelentős vércukorszint-csökkentő, emésztést elősegítő, gyulladáscsökkentő hatás</p> <p>Olajfalevél (alatta fénykép)</p> <p>Vérnyomáscsökkentő, keringésjavító hatás</p> <p>Máriatövismag (alatta fénykép)</p> <p>A diabétesz következtében kialakuló máj problémákat enyhítő hatás</p> <p>Lepkeszegmag (alatta fénykép)</p> <p>Emésztést elősegítő, vércukorszint- csökkentő hatás</p> <p>Fahéj (alatta fénykép)</p> <p>Még 12 órával a bevételt követően is hatása van a szervezet cukorháztartására</p> <p>Szefűszeg (alatta fénykép)</p> <p>Tradicionalis gyógynövényként szerepel a diabétesz kezelésében</p> <p>Vörösszőlőmag és -héj (alatta fénykép)</p> <p>Igazoltan meggátolja a diabétesz kialakulását</p> <p>A készítményben felhasznált lepkeszegmag hozzájárul a vércukorszint csökkenéséhez, és a többi összetevővel együtt pozitív hatással lehet olyan problémákra is, mint a magas koleszterin és testtömeg.</p> <p>Számos tudományos publikáció igazolja a Diabo gyógynövényi összetevőinek vércukorszint-csökkentő hatását.</p> <p>A növényi hatóanyagok kivonása a legmodernebb biotechnológiával történik (szuperkritikus extrakció). Az eljárás során cseppfolyós szén-dioxid segítségével nagy nyomáson (75-400 bar) vonjuk ki a hatóanyagokat a gyógynövényekből. A folyamat végén a szén-dioxid eltávozik, és teljesen tiszta, oldószermentes hatóanyagot kapunk, amelynek koncentrációja sokszorosa a hagyományos kivonási eljárások során keletkezett anyagénak.</p> <p>A másik előnye az eljárásnak az, hogy a kivonási folyamat alacsony hőmérsékleten zajlik, ezért a magasabb hőmérsékletre érzékeny komponensek is megmaradnak a végtermékben.</p> <p>Az így keletkezett termék, a Diabo egy nagyon magas hatóanyag-koncentrációjú - egy adag Diabo hatóanyaga (120 mg) megfelel 3707 mg szárított növényi örleménynek kellemes fahéj ízű, tartósítószer mentes étrend-kiegészítő.</p> <p>Ön is szeretné javítani állapotát és enyhíteni panaszait anélkül, hogy újabb gyógyszert szedne?</p> <p>Hosszas keresés után megtaláltuk a megoldást! Önnek is ajánljuk, ha hisz a</p>
--	--

	<p>természetes, gyógynövények jótékony hatásában! A Diabo alkalmazása egyszerű; 125 ml-es, műanyag mérőedényt tartalmazó üvegben kapható; naponta kétszer kell fogyasztani; kellemes fahéj ízű. Rendelje meg most, és a házhozszállítás költsége országosan csak 990 Ft! *MPL (Magyar Posta logisztikai üzletága) logó*</p> <p>Megrendelése után a terméket 3-5 munkanapon belül futárszolgálattal juttatjuk el Önhöz országosan csak 990 Ft-ért! Az áru ellenértékét a futárnál utánvétellel egyenlítheti ki.</p> <p>A 45/2014 (11.26.) Korm. rendelet értelmében a fogyasztó a vásárolt termék kézhezvételétől számított 14 napon belül a szerződéstől indoklás nélkül elállhat.</p> <p>Két hónapja kezdtem el szedni a Diabót. A kúra kezdetén Glicada és Velmetia tablettákat szedtem a magas vércukorszintemre. Két hónap elteltével az orvos által felírt gyógyszeradagnak a negyede is elegendőnek bizonyul normális vércukorszintem fenntartásához. Az anyagcserém is látványosan javult. Emellett sokkal jobb a közérzetem.</p> <p>T. I., Budapest</p> <p>Két hónapja használom a Diabót. Azóta abbahagytam a magas vércukorszintemre felírt gyógyszerek szedését. Nem csökkentettem a szénhidrátbeviteltemet, mégis normális szintre állt be a vércukrom, gyógyszer szedése nélkül is. Lényegesen javult a közérzetem, és elmúltak a hipoglikémiás roszulléteim.</p> <p>Sz. M., Mezőkövesd</p> <p>Egyhavi adag ára 9.999 Ft + szállítási költség Háromhavi adag ára ~~29.997 Ft~~ Helyett 14.997 Ft + szállítási költség Válassza a gazdaságosabb háromhavi adagot, és takarítson meg 50%-ot! Rendeléshez kattintson ide!"</p>
2014. 10. 06.	<p>{Tartalmilag megegyezik az 2014. 09. 12-én kiküldött EM levéllel, mindössze a fejlécben szereplő mondat más, illetve egy ideiglenes akcióval egészült ki }: {fejléc}:”Diabo D - Csökkentse magas vércukor szintjét természetes úton a Diabo-val! Októberben Egyet Fizet Kettőt Kap +szállítási költség Így 2 havi adag ára 19.998 Ft Helyett 9.999 Ft+szállítási költség Rendeléshez kattintson ide! Az akció 2014.10.01 -2014.10.31 között illetve visszavonásig érvényes.”</p>

IV.1.5. A honlapon közzétett kereskedelmi kommunikáció¹⁶

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Hirdetés szövege
www.herbad.hu	2015. 12. 16-honlapmentés	<p>„A Diabo növényi hatóanyagú étrend-kiegészítő [...]</p> <p>A Diaboban az alábbi gyógynövények kivonata található: Lepkeszeg mag (Trigonella foenum-graecum) Hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához Fahéj (Cinnamomum zeylanicum) Az egészséges életmód részeként segít a normál vércukorszint fenntartásában Szegefűszeg (Syzigium aromaticum) A szegefűszeg kivonat tradicionális gyógynövényként szerepel a diabétesz kezelésében. Segíti az egészséges emésztést. Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis) Segít a vércukorszint és a vérnyomás csökkentésében. Vörös szőlő mag-és héj (Rezveratrol) Az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel bevitt szőlő antioxidánsai segítenek megvédeni a szervezet sejtjeit a szabadgyökök ellen és így hozzájárulhatnak a szervezet védekező képességének erősítéséhez. A PTE 2sz. Belgyógyászati klinikáján egyértelműen igazolták, hogy a szőlő héjában található rezveratrol az emberben érzékenyíti a sejteket az inzulinra, így meggátolja a diabétesz kialakulását. Máriatövis mag (Silybum marianum) Elősegíti a máj regenerációját. Olajfa levél (Olea europea) Magas polifenol tartalom, mely hozzájárul a szervezetben lévő gyulladások megelőzéséhez. Segít a normális vérnyomás fenntartásában. [...]</p> <p>“A hatóanyagokkal kapcsolatos vásárlói tapasztalatok kizárólag a vásárlók személyes véleményét tükrözik. Az állításokat változtatás nélkül tesszük közzé, azok nem általánosíthatók, nem tekinthetők tanácsként személyes problémánkra, nem helyettesíthetik szakember véleményét. A 37/2004 (IV. 26.) EU-s rendeletben foglaltak szerint az étrend-kiegészítők nem alkalmasak betegségek és a szervezet esetleges működési zavarainak kezelésére, megelőzésére, gyógyítására.”</p> <p>Uri Istvánné. Köszönetet szeretnék mondani, hogy a Diabo nevű étrend- kiegészítőt kikísérletezték és forgalomba hozták ezzel sok ember életét könnyítették meg. A férjem tízen éve cukorbeteg. Egy munka alkalmassági vizsgálaton derült ki előtte nem is tudtunk róla. Diétával és különböző étrend kiegészítőkkal próbáltam rendbe tartani a cukor szintjét, de egy idő múlva már gyógyszeres kezelésre szorult. Merkformint 1000-mg és Diaprel MR 60 mg szed jelenleg. Egy hónapja kezdte el szedni a Diabo-t, most fogyott el az első üveggel. A tapasztalatom a következő: Mivel minden nap kétszer / reggel éhgyomi és este / méri, a cukorszintet az egy hónappal ezelőtti értékekhez képest 2-2,5 egységgel csökkent a cukor szint. Az étrendje változtatása nélkül egyenletes, tehát nem ingadozik. Megpróbáljuk fokozatosan</p>

¹⁶ Vj/72-17/2015. sz. irat melléklete; Vj/72-24/2015. sz. feljegyzés melléklete

		<p>csökkenteni a gyógyszer adagot. Nagyon örülök, hogy rátaláltam erre a növényi összetevőkből készült termékre.</p> <p>Debrecen</p> <p>Varga Lászlóné Autoimmun betegség, pajzsmirigy alulműködés, magas vérnyomás, (ingadozó) inzulin rezisztencia, reflux.... 2014. augusztus 1 óta szedem a Diabo-t. Napi 2x2,5ml-rel kezdtem, és 3 hónap után megemeltem 2x 3,5ml. A meforál 3x1-ből 2x1 lett, a reflux-ra szedett gyógyszereket elhagytam, a Letrox 150 mg-ból 112,5mg lett, a vérnyomás csökkentőkből az egyiket elhagytam (Lacipil), a másiktól (karbikombi) napi ½ tablettát szedek.</p> <p>Kiss Zsuzsa. Bechterew-vel kezelnek 20 éves korom óta. Ahogy fejlődött a tudomány, úgy egyre modernebb gyógyszerek kerültek a forgalomba. Részt vettem egy klinikai kísérletben 2004-ben amikor az enbrel biológiai terápiát tesztelte 14 fős csoportunk. 2006-tól OEP támogatással megkaptam amit 2013 júniusig használtam. Hetente kellett beadnom az injekciót. Voltak mellékhatásai, de a cukromat nem – inkább a testsúlyomat, allergiát, asztmát, májamat- nem bántotta. Mivel a betegségem elérte a jobb csípőmet is ezért kezelő orvosom 2013,07,09-én a simfoni /szintén biológiai terápiás készítmény/ használatát írta elő. Ezt csak egyszer kell egy hónapban beadnom, de a hatás egész hónapra elég. A következő laboreredményben/07,24/ már az előző 6- os cukrom, 8,6 lett. Rossz lett a koleszterinem, a Gamma GT-n/200körül/ a trigliceridem is megugrott, bár ez korábban sem volt tökéletes, a betegségem kezdete óta magas volt. Folyamatosan diétáztam, majd az ismételt laboreredmények továbbra sem csökkentek. Egy évvel később a húgom segítségével kezdtem a Diabo-t szedni/2014,08 hó/, és a házi orvosom felírt egy enyhébb cukorra való gyógyszert. A cukrom ingadozott, de a szomjúságom és a szájszárazságom csökkent a Diabótól. A gyógyszert 2014. novemberétől kezdtem el szedni, mert a cukor értéke az októberi vérvételnél 10,6 lett. A Diabóval együtt folyamatosan el kezdett csökkenni, bár időnként vannak kiugrások/02,22-én 9,4vlt, de ezt betudom, hogy néha “kirúgok a hámból”,/ de már lement 8 alá a cukrom, sőt egy nappal később, február 23-án 6,7-et mértem-éhygomri-, amit nem akartam elhinni. A másik nagy változás, amit - egyértelmű, hogy - a Diabónak köszönhetek, hogy a Gamma GT 55 lett - nem is emlékszem, hogy valaha is volt ennyi, a triglicerid érték 1 egész értékkel csökkent, és javult a jó koleszterinem is. A gyógyszert fele adagban szedem az elejétől kezdve, mivel bizakodom, hogy a Diabó segít annyit, hogy nem kell még erős gyógyszereket szednem. Továbbra is használom a Diabót, mert el szeretném érni a normális cukorszintet, és remélem hogy sikerülni fog. Röviden ennyi</p> <p>R. I. A termék tényleg jó, nem csak annak tűnik!!! Az Anyu három hete szedi, napi 2X, az éhygomri 7,2-s értéke 6,2-re csökkent, tegnap mértem... És nem mellesleg 2 kg-t fogyott is változatlan étrend mellett!</p> <p>Ruszkai Gy. Közel 1,5 havi adag beszedése után már tudtam csökkenteni a gyógyszer adagom. Minden nap mérem a cukor értékeket. Az induló gyógyszer Mercformin napi 4000 mg, Diaprel-Mr napi 120 mg volt és az éhygomri cukor értékek többször inkább a 7 körül mozogtak. Mióta szedem a Diabot csökkentettem a merkformint 3000-re a Diaprel MR-t 90 re és a cukor értékek 5,6 alatt vannak még napközben étkezés előtt</p>
--	--	---

		<p>is 5 alatti értékeket mutatnak. ...</p> <p>Angyal Emese Debrecen Két hónapja kezdtem el szedni a Diabo-t . A kúra kezdetén Glicada és Velmetia tablettákat szedtem a magas vércukorszintemre. Két hónap elteltével az orvos által felírt gyógyszer adagnak a negyede is elegendőnek bizonyul normális vércukorszintem fenntartásához. Az anyagcserém is látványosan javult. Emellett sokkal jobb a közérzetem.</p> <p>Nagy István Debrecen-Józsa Két hónapja használom a Diabot. Azóta abbahagytam a magas vércukorszintemre felírt gyógyszerek szedését. Nem csökkentettem a szénhidrát bevitelemet mégis normális szintre állt be a vércukrom gyógyszer szedése nélkül is. Lényegesen javult a közérzetem és elmúltak a hipoglikémiás rosszulleteim.”</p>
ww.herbad.hu	2016. 01. 29-i honlapmentés	<p>{Főoldal:} „Kedves Vásárlóink! 1 db Diabo már 4.999 Ft-ért! 15.000 Ft felett INGYEN kiszállítás</p> <p>Herba-D Diabo Termékleírás</p> <p>A növények már régóta fontos szerepet játszanak az emberiség életében, táplálkozásában és gyógyításában. Idővel az emberek rájöttek, hogy számos növény a hatóanyaga révén jótékony hatással van a szervezetük működésére, így azok nem csak táplálkozásra, de gyógyításra is alkalmasak.</p> <p>Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) felmérései szerint a Föld népességének kétharmada – kb. 4 milliárd ember – elsődlegesen még ma is gyógynövényeket használ orvoslás céljából.</p> <p>Lepkeszegmag (alatta a növény fotója) Klinikai vizsgálatok igazolták, hogy késlelteti a szervezetben a cukor felszívódását és ez által csökkentheti a vércukorszintet. Francia kutatók izoláltak a magból egy molekulát, a 4-hidroxy izoleucint, amely részt vesz az inzulinszint szabályozásában.</p> <p>Az izraeli Hebrew Egyetemen 1998-ban elvégzett klinikai vizsgálatok megállapították, hogy a rendszeres fogyasztása 18-26%-kal csökkentette a koleszterin szintet, ezért jelentős szerepe van az érrelmeszesedés és koronaér szűkület kialakulásának megelőzésében.</p> <p>Emésztést elősegítő, roboráló és gyulladáscsökkentő hatása, magas tápértéke és vitamin tartalma (A, B1, B2, B3 /niacin/, B6, B12, D, E) alkalmassá teszi a betegség következtében legyengült szervezet erősítésére. Gyomorfekély esetén nyugtató hatású. Elősegíti a gyomor és a bélrendszer jólétét.</p> <p>Fahéj (alatta a növény fotója) Az indiai gyógyászatban már évezredek óta alkalmazzák a fahéjat. A fahéjban lévő A típusú polifenolok utánozni tudják az inzulin hatását, továbbá együttműködnek a hasnyálmirigy vércukor csökkentésében részt vevő hormonjaival. A fahéj hatóanyagai megvédik a szervezetet a tartósan magas vércukorszint következtében kialakuló szövődeményektől.</p> <p>A fahéj ezen kívül jótékony hatással lehet az LDL (rossz) koleszterinszintre. Segítheti az emésztést.</p> <p>Szegfűszeg (alatta a növény fotója) Magas az antioxidáns, az Omega 3, mangán, K- és C-vitamin, kalcium, magnézium tartalma és sok rostot tartalmaz. Számos kutatás kimutatta, hogy egy bizonyos eugenol nevű vegyületet tartalmaz, mely segítségével hatékonyan méregteleníti a szervezetet a környezeti szennyeződésektől. Jó hatással van az emésztésre,. Emellett pedig</p>

		<p>kiváló gyulladáscsökkentő. Klinikai kimutatták, hogy a szegfűszegben található eugenol eredményesen segíti a vércukorszint csökkentését Támogatja a szív és érrendszert, segít a normál vérkeringés fenntartásában. Orvosi Zsálya levél (alatta a növény fotója) A több száz éves tapasztalat mellett tudományos vizsgálatok is kimutatták, hogy a zsályalevelek igen hasznos gyógynövényt jelentenek a házi patikákban. A levelek magas illóolaj- és flavonoid tartalmuknak köszönhetően fertőtlenítő, baktériumölő, gyulladás gátló hatásúak. Vörös szőlő A szőlőben található antioxidánsok segítenek megvédeni szervezetünk sejtjeit a káros szabadgyökökkel szemben és így hozzájárulnak a szervezet védekezőképességének erősítéséhez A vörös szőlő héjában és magjában nagy mennyiségben kimutathatóak jótékony hatású antioxidáns molekulák (resveratrol, quercetin). A resveratrol segít megőrizni az erek és mikrokapillárisok rugalmasságát és ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringéshez. A resveratrol jótékonyan támogatja a szívizom és az agy egészséges vérellátását. A szőlőmag ezen kívül proantocianidinokat (korábbi nevükön piknogenolokat) is tartalmaz. Ez utóbbiakról feltételezik a kutatók, hogy fontos szerepük van a szív- és érrendszeri betegségek, megelőzésében. Vízen és zsírban oldódó alkotórészeket egyaránt tartalmaz. A sejthártyán áthatolva az egész szervezetben képes kifejteni antioxidáns hatását. Azon ritka anyagok egyike, amelyek képesek áthatolni a vér-agy gáton, így védik az agysejteket a károsító hatásoktól. Máriatövis mag A máriatövis egészségre gyakorolt pozitív hatása a Silymarin nevű flavonoid komplexnek tulajdonítható, mely a gyógynövényt igen hatékonyá teszi a krónikus vírusos májgyulladás (hepatitis), valamint a májzsugorodás (cirrózis) kezelésében. A Silymarin segít a károsodott májsejtek helyreállításában. Megfigyelték, hogy a máriatövis fogyasztásának egyéb pozitív hatásai is vannak: segít csökkenteni az inzulinrezisztenciát, ezáltal a cukorbetegség kezelését segítheti. A máriatövisnek magas antioxidáns-tartalma van. Az antioxidánsok segítenek megszabadítani a szervezetet a szabadgyököktől, ezáltal segítenek lelassítani az öregedési folyamatokat Olajfa levél Régóta köztudott az olajfa levélének-, a gyümölcsének- és olajának kivonat fenol komponensének antioxidáns hatása. Nemrégiben Le Tutor és Guedon megmutatták, hogy az oleuropein, a hidroxitirosol, és különösen az Olea europaea levél kivonata (mely 19% oleuropeint, 1,8% flavonoid glikozidot és 3,4-dehidroxi-fenil észtert tartalmaz) sokkal hatékonyabb antioxidánsnak bizonyult, mint az E-vitamin vagy más előállított antioxidáns Az olajfalevél-kivonata jótékony hatást gyakorolhat a vér cukorszintjére, melyet a spanyol Gonzalez M. és társai vizsgáltak a Granadai Egyetemen. Ezt a hatást az olajfalevél-kivonat egyik alkotóanyaga az oleuropeosid eredményezi. Az 1990-es évek végén Magyarországon az R-Klinika is csatlakozott ahhoz az amerikai klinikai tanulmányhoz, mely egy olajfalevél-kivonatot tartalmazó készítmény az emberi szervezetre gyakorolt hatását vizsgálták A vizsgálatban összesen 500 fő vett részt. A</p>
--	--	--

		<p>páciensek 2 kapszulát (500mg olajfalevél-kivonat/kapszula) szedtek 3-szor naponta, és csökkentették az adagot 4×1 kapszulára, ha a tüneteik enyhültek.</p> <p>164 légzőszervi vagy tüdőt érintő betegből (mandulagyulladás, garatgyulladás, tüdőgyulladás, hörghurut) 157 teljesen meggyógyult 6-nak az állapota javult, 1 betegről nem volt hír;</p> <p>67 fogászati problémával (fogbél-gyulladás, leukoplakia, szájnyalkahárthya-gyulladás) küzdő betegből 60 teljesen meggyógyult, 5 beteg állapota javult, 2 állapota nem változott;</p> <p>209 betegből, akik vírusos vagy bakteriális eredetű bőrfertőzésben szenvedett 150 teljesen meggyógyult, 59 állapota javult;</p> <p>17 gyomorfekélyel és <i>Helicobacter pylori</i> fertőzöttek bár nem gyógyultak meg teljesen, javulást mutattak;</p> <p>43 páciens közül, akiknek immunrendszer gyengeségük volt 40 immunstátusza javult, míg 3 páciens állapota nem változott.</p> <p>Az egészségre vonatkozó állításokról</p> <p>Termékünk egy egészségmegőrzést támogató étrend-kiegészítő termékcsalád tagja és nem gyógyszer. Egészségmegőrzést támogató hatása révén a készítmény hozzájárulhat szervezetünk egészséges működésének biztosításához, valamint az egészségestől eltérő állapot kialakulási kockázatának csökkentéséhez, de konkrét betegségek kezelésére, megelőzésére és gyógyítására nem alkalmas! Nem helyettesítheti a megfelelő gyógyszeres kezelést, de kiegészítheti az orvos által javasolt terápiát. A termékismertetőben szereplő élettani hatások és egészséggel kapcsolatos információk kizárólag a hatóanyagokra vonatkoznak, és nem a termékre. A megfogalmazott állítások az étrend-kiegészítőben felhasznált összetevőkkel kapcsolatos általánosan elfogadott, tudományos megállapításokon alapuló, lektorált szakirodalomban elérhető egészségre vonatkozó állítások. A hatóanyagokról szóló információk a fogyasztók általános tájékoztatását és magas szintű ismeretterjesztését szolgálják. Nem értelmezhető orvosi javaslatként, nem helyettesíthetik szakember véleményét, a szakemberrel történő személyes megbeszélést. Gyógyszeres kezelés alatt lévő személynek termékeink fogyasztását ajánlott megbeszélnie kezelőorvosával, gyógyszerészeivel.</p> <p>Angyal Emese (megerősített tulajdonos) – 2014-10-11: Angyal Emese -Debrecen Két hónapja kezdtem el szedni a Diabo-t . A kúra kezdetén Glicada és Velmetia tablettákat szedtem a magas vércukorszintemre. Két hónap elteltével az orvos által felírt gyógyszer adagnak a negyede is elegendőnek bizonyul normális vércukorszintem fenntartásához. Az anyagcserém is látványosan javult. Emellett sokkal jobb a közérzetem.</p> <p>Nagy István Debrecen-Józsa (megerősített tulajdonos) – 2014-11-05: Két hónapja használom a Diabot. Azóta abbahagytam a magas vércukorszintemre felírt gyógyszerek szedését. Nem csökkentettem a szénhidrát bevitelmet mégis normális szintre állt be a vércukrom gyógyszer szedése nélkül is. Lényegesen javult a közérzetem és elmúltak a hipoglikémiás rosszulléteim.</p> <p>Ruszkay Gy. – 2015-02-05: Közel 1,5 havi adag beszedése után már tudtam csökkenteni a gyógyszer adagon. Minden nap mérem a cukor értékeket. Az induló gyógyszer Mercformin napi 4000 mg , Diaprel-Mr napi 120 mg volt és az éhgyomri cukor értékek többször inkább a 7 körül mozogtak. Mióta szedem a Diabot csökkentettem a merkformint 3000-re a Diaprel MR-t 90 re és a cukor értékek 5,6 alatt vannak még napközben étkezés előtt is</p>
--	--	---

	<p>5 alatti értékeket mutatnak. ...</p> <p>R. I. – 2015-02-05: A termék tényleg jó, nem csak annak tűnik!!! Az Anyu három hete szedi, napi 2X, az éhgyomri 7,2-s értéke 6,2-re csökkent, tegnap mértem... És nem mellesleg 2 kg-t fogyott is változatlan étrend mellett. Uri István Köszönetet szeretnék mondani, hogy a Diabo nevű étrend- kiegészítőt kikísérletezték és forgalomba hozták ezzel sok ember életét könnyítették meg. A férjem tízen éve cukorbeteg. Egy munka alkalmassági vizsgálaton derült ki előtte nem is tudtunk róla. Diétával és különböző étrend kiegészítőkkel próbáltam rendbe tartani a cukor szintjét, de egy idő múlva már gyógyszeres kezelésre szorult. Merkformint 1000-mg és Diaprel MR 60 mg szed jelenleg. Egy hónapja kezdte el szedni a Diabo-t, most fogyott el az első üveggel. A tapasztalatom a következő: Mivel minden nap kétszer / reggel éhgyomi és este / méri, a cukorszintet az egy hónappal ezelőtti értékekhez képest 2-2,5 egységgel csökkent a cukor szint. Az étrendje változtatása nélkül egyenletes, tehát nem ingadozik. Megpróbáljuk fokozatosan csökkenteni a gyógyszer adagot. Nagyon örülök, hogy rátaláltam erre a növényi összetevőkből készült termékre. Debrecen Csak bejelentkezett és a terméket már megvásárolt felhasználók írhatnak véleményt.”</p> <p>[Terméktapasztalatok oldal. A felhasználói vélemények ugyanazok, a tapasztalatok előtt ez a szöveg szerepel:] <i>„A hatóanyagokkal kapcsolatos vásárlói tapasztalatok kizárólag a vásárlók személyes véleményét tükrözik. Az állításokat változtatás nélkül tesszük közzé, azok nem általánosíthatók, nem tekinthetők tanácsként személyes problémánkra, nem helyettesíthetik szakember véleményét. A 37/2004 (IV. 26.) EU-s rendeletben foglaltak szerint az étrend-kiegészítők nem alkalmasak betegségek és a szervezet esetleges működési zavarainak kezelésére, megelőzésér, gyógyítására.“</i></p>
--	--

IV.1.6. A szórólapon közzétett kereskedelmi kommunikáció¹⁷

Megjelenés helye	Hirdetés szövege
Országszerte boltokban	1.oldal „A természet erejével az egészségünkért! www.herbad.hu { A termék fotója } 2.oldal „A természet erejével a család egészségéért! Herba-D”

¹⁷ Vj/72-26/2015. számú feljegyzéssel átemelt iratok.

IV.1.7. A szóbeli tájékoztatás¹⁸

Megjelenés helye és ideje	Kommunikáció szövege
Értékesítés során a boltokban, személyesen	[Ügyfélszolgálaton közölt információk:] <p>„A DIABO magyar termék, Magyarországon történt a fejlesztése és a gyártása is itt zajlik. 7 féle gyógynövény kivonatát tartalmazza (kérésre ezek felsorolása: lepkeszeg-mag, fahéj, szegfűszeg, orvosi zsálya, vörös szőlő, Máriatövis mag, olajfalevél). Nem tartalmaz tartósítószeret, a gyors felszívódás érdekében folyékony halmazállapotú. Kérésre adagolás elmondása. Végül az ár és a szállítási és fizetési feltételek elmondása.</p> <p>Egyéb formában a felsoroltakon kívül tájékoztatás nem történik.”¹⁹</p>

19. A kommunikációs eszközök részletes megjelenési adatait és a reklámköltségeket a 2. számú melléklet tartalmazza.

IV.2. A PR²⁰ cikkek tartalma

20. A GVH észlelte, hogy a nyomtatott sajtóban megjelent Diabo termék hirdetése mellett PR cikkek találhatóak, amelyek az ügyindító végzés szerint²¹ a PR cikkek és a termék hirdetéseinek együttes megjelenítésével azt a benyomást keltezték, hogy a termék alkalmazásával a cukorbetegség ellen segítséget nyújt. A nyomtatott sajtóban a Diaboló termék mellett látható PR cikkek tartalmát az alábbiakban ismertetjük.²²

Megjelenés helye	Megjelenés ideje	Cikk tartalma
BORS	2014.11.05	„Minden tízedik magyar cukorbeteg Míg korábban elsősorban a harmadik X-en túliakat fenyegette a 2-es típusú cukorbetegség, ma már az elhízott gyerekek körében is egyre gyakoribb a diabétesz. Az orvosok és életmód-tanácsadók nem győzik hangsúlyozni a megfelelő táplálkozásra és mozgásra épülő egészséges életmód fontosságát. Ezzel ugyanis nemcsak a túlsúly előzhető meg, de a szervezet által termelt inzulin vércukorszint-kontrollja is megmarad. Érdekes dolgot állítanak a szakemberek: szép számmal akadnak, akik nem is tudnak a betegségükről, miközben a diabétesz számos tünetével küzdenek. A 2-es típusú cukorbetegségről árulkodó furcsa jelek közé tartoznak a homályos látás, a gyakori szomjúságérzet, a magas vérnyomás és vérzsírszint, de még a bőrelváltozások is. Ha ezek közül bármelyikkel, vagy akár többel is küzd, érdemes felkeresnie háziorvosát.”
	2015.01.14	
	2015.01.21	
	2015.01.28	
Vasárnap	2014.11.09.	„Előzze meg a diabéteszt! Cukorbetegség – Az elhízás miatt a gyermekek is érintettek

¹⁸ Vj/72-18/2015. sz. irat

¹⁹ Vj/72-18/2015. sz. irat 2. kérdésre adott válasza.

²⁰ Public Relations

²¹ Vj/72/2015. sz. irat

²² A Vj/72-18/2015. sz. irat mellékletében található hirdetések

Reggel		<p>A cukorbetegség egyre szélesebb rétegeket érint világszerte, és a magyarok mintegy 10 százaléka is érintett. Noha a betegséget korábban elsősorban a „felnőttek betegségeként” aposztrofálták, a 2-es típusa egyre gyakrabban fordul elő a gyermekeknél is. A betegség oka, hogy a szervezetben termelődő inzulin nem tudja megfelelő mértékben kifejteni a vércukorszint-csökkentő hatását, azaz inzulinrezisztencia áll fenn. A betegség kialakulásának fő rizikói az elhízás, a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozás, de a genetika is szerepet játszik. A 2-es típusú diabétesz első tünetei ártalmatlanok, vagy láthatatlanok, ezért sokan nem sejtik, hogy érintettek. Ha gyakori szomjúságérzetet, homályos látást, fertőzéseket, bőrelváltozásokat tapasztal, akkor feltétlenül keresse fel az orvosát. A betegségre jellemző a magas vérnyomás és vérzsírszint is, amelyek az érlemezés kialakulását gyorsítják. Egészséges táplálkozással, rendszeres testmozgással azonban megelőzhető a 2-es típusú cukorbetegség kialakulása.”</p>
	2015.01.18.	<p>„Előzze meg a cukorbetegséget! DIABÉTESZ Az életmód, a helyes étrend és a súlykontrol segít A cukorbetegség egyre több embert és egyre több fiataalt érint. A betegség oka, hogy a szervezetben vagy nincs elegendő mennyiségű inzulin, vagy van, de az valamilyen okból nem tudja kifejteni hatását. A végeredmény mindkét esetben ugyanaz: kezelés hiányában komoly szövődeményeket okozhat a betegség. A diabétesznek több fajtája van, a legfontosabb a két nagy csoport, az 1-es és a 2-es típusú cukorbetegség. Az 1-es típusú diabéteszre az inzulin teljes hiánya vagy nagyon alacsony szintje jellemző, ezért mindenképpen kívülről kell adagolni, injekció formájában. A 2-es típusú betegek lényegesen többen vannak, a betegnek van inzulintermelése, de a saját sejtjei nem eléggé érzékenyek rá, ezért alakul ki a vércukorszint emelkedése. Az 1-es típusú diabétesz rendszerint fiatalabb korban lép fel, akár kisgyermeknél is jelentkezhet. A 2-es típus inkább 30 éves kor felett alakul ki, és az idő múlásával nő a gyakorisága: 60-70 éves korban minden második-harmadik embernél kimutatható valamilyen cukoranyagcsere-zavar. Növeli a diabétesz valószínűségét az elhízás, a mozgásszegény életmód, de örökölhető is. Akinek szülei, nagyszülei diabéteszesek voltak, nagy valószínűséggel megvan rá a hajlama, noha ez nem jelenti azt, hogy feltétlenül ki is alakul. Nagyon sok függ az életmódtól, amellyel a 2-es típusú cukorbetegség akár meg is előzhető. Ha valaki vigyáz a testsúlyára, odafigyel az egészséges táplálkozásra, eleget mozog, akkor nem szükségszerű, hogy a genetikailag valószínűsíthető cukorbetegség megjelenjen nála. A kialakult betegséget azonban kezelni kell, mert súlyos szövődeményeket okoz. Ennek eszköze a vércukorszint, vérzsírszint, vérnyomás és a testsúly normál értéken tartása.”</p>
	2015.02.08.	<p>{ Cím nem látszik }</p> <p>„A cukorbetegség egyre több és egyre fiatalabb embert érint. Ha lehet, jobb megelőzni a bajt, de a pozitív diagnózistól sem kell kétségbe esni. Szó sincs tragédiáról, csupán néhány alapvető szabályt kell betartani., ami néhány tudatos hét után rutinná válhat. A cukorbetegség kezelése ugyanis nem csupán az orvos feladata, ő csak irányt mutat a helyes életmódhoz, de ennek betartása a páciens dolga. És bár kívülállónak úgy tűnhet, hogy nehéz együtt élni a betegséggel (vagy a beteggel), valójában nem kell tartani ettől: az érintett tudatában van annak, hogy mit tehet és mit nem, akkor könnyen beilleszkedhet az „egészséges” emberek életébe. Ráadásul a diabéteszes betegek vonatkozó szabályok a cukorbetegségben még nem érintettek számára is kitűnő életminőséget jelentenek – nem beszélve arról, hogy ezzel csökkentheti a betegség kialakulásának esélyét. A legfontosabb szabályok az étkezéssel kapcsolatosak. Az alap, hogy csak</p>

	<p>annyi kalóriát szabad bevinni, amennyi a szervezet egészséges napi szükséglete. Aki például elhízott – ami a 2-es típusú diabétesz kialakulásának egyik fő oka – annak csökkentenie kell a testsúlyát. De szó nincs éhezéstről: enni lehet, de kalóriaszegény fogásokat kell választani. A cukorról azonban le kell mondani, csökkenteni a szénhidrátbevitelt, és kerülni a zsíros, olajos ételeket. Legjobb bevezetni a zöldség-, saláta-, főzelékalapú étrendet.</p> <p>A mozgás is hatékony vércukorcsökkentő eszköz, amely a betegség mellett adagolt inzulin hatékonyságát is növeli. Aktív életmód mellett akár egyharmaddal is csökkenthető a beadott inzulin mennyisége.”</p>
2015.02.15.	<p>„Máról holnapra cukorbetegem? DIABÉTESZ Az 1-es típus akár napok, hetek alatt is kialakulhat</p> <p>A cukorbetegség korunk egyik legsúlyosabb egészségügyi problémája. Az életmód gyökeres – és rossz irányú – megváltozása miatt folyamatosan nő az érintettek száma. Nem véletlenül nevezik a diabéteszt civilizációs ártalomnak, hiszen az előfordulásának esélyét egy sor jóléti „vívmányunk” növeli, a mozgásszegény életmódtól az egészségtelen táplálkozásra át az elhízásig. A betegség azonban örökölhető is, akinek tehát a felmenői között előfordult a diabétesz, maga is jóval hajlamosabb lesz rá.</p> <p>A tudomány mai álláspontja szerint a betegség nem gyógyítható, de a 2-es típusú cukorbetegség jó eséllyel megelőzhető. Aki nem hízik el, ügyel az egészséges táplálkozásra, rendszeresen mozog, annál nem törvényszerű, hogy a betegség megjelenjen.</p> <p>A diabétesznek két típusa van. A 2-es típus kialakulása lassú, évekig tünetmentes, vagy csak enyhe, más betegségeknek tulajdonított mellékhatásai vannak. A pozitív diagnózis ezért nem is tudatos ellenőrzéskor, hanem valamilyen laborvizsgálat során derül ki. De ez nem jelenti azt, hogy a lappangó betegség ártalmatlan: súlyos szövödményei miatt ezért nevezik „néma gyilkosnak” is a cukorbetegséget.</p> <p>Az 1-es típusú diabétesz általában valamilyen immunológiai problémára vagy fertőzésre vezethető vissza, és megjelenése is villámgyors a 2-es típushoz képest. A betegnél akár napok alatt megjelenhet a magas vércukorérték, amelynek főbb tünete a megnövekedett vizeletmennyiség, a folyamatos szomjúságérzet, a szájszárazság és a fogyás. Ilyen esetben a beteget azonnal inzulinnal és infúzióval kell kezelni, hogy a vércukorszint helyreálljon.</p> <p>Az inzulinkezelés azonban mindkét betegség esetén a további életvitel része.”</p>
2015.05.17	<p>„Kulcs az életmód és az étrend DIABÉTESZ A kettes típusú cukorbetegség sokáig tünetmentes</p> <p>A cukorbetegség és ezen belül a diabétesz kettes típusa korunk egyik legsúlyosabb egészségügyi problémája. Megfelelő és időben elkezdett kezelés nélkül tragikus következményei lehetnek, és mert jelenleg nincs mód a végleges gyógyításra, a legjobb megelőzni a kialakulását. Statisztikák igazolják például, hogy az agy és végtagok ereinek, a szív koszorúereinek elmeszesedése gyakrabban és fiatalabb korban jelenik meg a cukorbetegéknél, ahogy az sem titok, hogy a cukorbetegek több mint 80% szív <i>{itt nem olvasható a cikk alsó sora}</i></p> <p>A kettes típusú cukorbetegség egyik legnagyobb veszélye, hogy hosszú ideig teljesen tünetmentes, leginkább akkor derül ki, amikor a háttérben folyó negatív változások – érlemeszesedés, szembetegség, vesekárosodás – már visszafordíthatatlanok. Rendszeres szűréssel természetesen időben felismerhető a betegség, de néhány tünet, illetve rizikófaktor esetén is ajánlott a vércukorszint gyakoribb ellenőrzése. Ilyen többek között a magas, akár kóros testtömeg index <i>{itt nem olvasható a cikk alsó sora}</i></p> <p>Szintén növelheti a betegség megjelenését, ha a családban volt vagy van érintett hozzátartozó, de az életkor előrehaladtával is nő a diabétesz megjelenésének esélye.</p>

	<p>A betegség megelőzésében fontos szerepe van az egészséges életmódnak, a kiegyensúlyozott és az életkornak leginkább megfelelő étrendnek, kalória bevitelnek. A túlsúly leadása az egyik legfontosabb eszköze a rizikó csökkentésének, de a diéta, az egészséges étrend, illetve a különféle táplálék kiegészítők pozitív hatását minden esetben érdemes <i>{itt nem olvasható a cikk alsó sora}</i>”</p>
2015.06.07.	<p>„Megelőzhető lehet a 2-es típusú diabétesz Járványként terjed a cukorbetegség NÉMA GYILKOS A 2-es típusú cukorbetegség ma már annak a ellenére sem az idősek betegsége, hogy korábban időskori diabétesznek nevezeték, mivel általában 40-45 év felett diagnosztizálták. A mozgásszegény életmód terjedésével a korhatár lefelé tolódik, gyermek-, illetve serdülőkorban is megjelenhet, és bár a családi halmozódás az örökletes tényezők jelentőségére utalhat, mindez nem indokolja a betegség utóbbi évtizedekben megfigyelt járványszerű terjedését. A „járvány” inkább betudható a megváltozott életmódnak. A sport hiánya mellett a mindennapi teendőket is ülve végezzük, lépcső helyett liftet használunk, órákat ülünk a tévé előtt. Utóbbi a gyermekekre is komoly veszélyt jelent, drasztikusan lecsökkent a szabadtéri játékokra fordított idő, ami elhízáshoz, a mozgásszervi betegségek és a diabétesz korai megjelenéséhez vezet. Hasonlóan káros a helytelen táplálkozás: a rostszegény, kalóriadús, magasan feldolgozott élelmiszerek váltak uralkodóvá. A 2-es típusú cukorbetegség kialakulása tehát elsősorban a helytelen életmódból fakad, ezért a megelőzés eszköze az egészséges életstílus helyreállítása. A legfontosabb a testsúly csökkentése fizikai aktivitással és kalóriaszegény étrenddel. Komolyabb túlsúly esetén elég heti két-három séta, majd jöhet a kocogás, a kerékpározás és az úszás. A diétához érdemes szakember tanácsát is kérni, hiszen a megváltozott étrend szükségessé teheti táplálékkiegészítők szedését is.”</p>
2015.07.05.	<p>„Halálos kimenetelű lehet – Előzze meg a bajt! A 2-es típusú diabétesz CUKORBETEGSÉG Számos egészségügyi probléma létezik, amelynek kifejlődése nem jár tünetekkel, és csak valamilyen rutinvizsgálat során derül ki, hogy baj, akár súlyos baj van. Ilyen többek között a 2-es típusú cukorbetegség, amelynél az is előfordulhat, hogy az egyébként teljesen panaszmentes páciens váratlanul szívinfarktust kap, s csak az utólagos vizsgálatkor derül fény arra, hogy a háttérben kialakuló diabétesz roncította az ereit, s ez vezetett a szívrohamhoz. A 2-es típusú cukorbetegség azért marad tünetmentes, mert a betegeknek az inzulintermelése megmarad, csupán annak minősége károsodik, ennek következtében alakulnak ki fokozatosan szövődmények – például a szemproblémák vagy az érelmeszesedés. Ez utóbbi felel a 2-es típusú cukorbetegség között gyakrabban előforduló halálos kimenetelű infarktusokért is, miközben maga a betegség hazánkban csaknem egymillió, köztük sok fiatal embert érinthet. A cukorbetegség nagy része túlsúlyos, ami a betegség kialakulását tekintve önmagában is rizikófaktornak számít, de további egészségügyi problémákat is okozhat. A megelőzés szempontjából is fontos az ideális testsúly elérése. Ezzel egyrészt kivédhető a 2-es típusú diabétesz kialakulása, a betegeknek pedig jelentős javulást eredményezhet a fogyás és a helyes táplálkozás. A diéta mellett a mozgás és a táplálékkiegészítők is segíthetnek a fogyásban. A cukorbetegség tünetei – amelyekből minél több van jelen, annál gyakrabban érdemes szűrésekre járni – az állandó szomjúság, a növekvő vizeletmennyiség, a fáradékonyság, az állandó éhségérzet, a viszkető bőr, a látásromlás, az éjszakai lábikragörcs, a kéz- és lábzsibbadás, valamint a hajlatokban megjelenő</p>

	börkimaródás.”
--	----------------

21. Az eljárás alá vont a Borsban szereplő hirdetések megjelenítésével a Sign Reklámügynökség Kft.-t bízta meg.

IV.3. Az eljárás alá vont vállalkozás által benyújtott bizonyítékok

22. A GVH kérte az eljárás alá vontat, hogy jelölje meg, hogy a termékhez kapcsolódóan az egyes, kereskedelmi kommunikációban megjelenő állítások melyik, ágazati szabályok szerint alkalmazható, az európai élelmiszerhatóság (az European Food Safety Authority, a továbbiakban: EFSA) által elbírált állításon alapulnak. Az eljárás alá vont vállalkozás a kereskedelmi gyakorlat során közzétett állítások alátámasztására az alábbi, EFSA által kezelt konszolidált listán szereplő állításokat csatolta táblázatban:²³

Összetevő	Összetevőre vonatkozó állítás	Anyag mennyisége 125 ml-ben	Alapul vett EFSA állítás
Lepkeszeg mag	Elősegíti az emésztést. Gyomorfekély esetén nyugtató hatású. Elősegíti a gyomor, bél egészségét Jótékony hatással van a vastagbélre a rostoknak, a flavonoidoknak és a szaponinoknak köszönhetően. Gasztoprotektív hatása van. Elősegíti a gyomor bél jólétét. Segít csökkenteni a gasztrointesztinális panaszokat. Hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához.	2650 mg	2842
Fahéj	Segít az egészséges vércukorszint fenntartásában. Az egészséges életmód részeként segít a normál vércukorszint fenntartásában. Hozzájárul a normál vércukorszinthez. Elősegíti az étvágyat és emésztést. Segít fenntartani a normáli gyomor gázt és gyomor komfortot.	1650 mg	2013
Szegfűszeg	Segíti az egészséges emésztést Támogatja az étvágyat, az ízérzékelést és az emésztést anélkül, hogy növekedne az érzékenység a gyomorsav szintre.	1100 mg	2128

²³ A P/223-2/2015. számú irat tartalmazza, amely irat a Vj/72-18/2015. számon iktatott feljegyzés mellékleteként átemelésre került a versenyfelügyeleti eljárás iratai közé.

	Támogatja a szív- és érrendszeri funkciókat. Serkenti a vérkeringést. Segít a normál vérkeringés fenntartásában.		2129
Orvosi zsálya levél	Enyhülés a toroknak és szájnak. megkönnyebbülés a torok és a garat irritációja esetén. Enyhítő és kellemes hatás a torokban a gégeinek és a hangszalagoknak. Segít kezelni a hőhullámokat a menopauza idején a nőknek, mivel csökkenti a túlzott izzadást.	225 mg	2147 2148
Vörös szőlő mag és- héj Resveratrol	Az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel bevitt szőlő antioxidánsai segítenek megvédeni a szervezet sejtjeit a szabadgyökök ellen és így hozzájárulhatnak a szervezet védekező képességének erősítéséhez. A természetes szőlő antioxidánsokkal. A természetes szőlő polifenolokkal. A szőlőmagnak magas az antioxidáns tartalma. A szív és –érrendszer egészségéért.	150 mg	2059 2060 1849
Máriatövis mag	antioxidáns	125 mg	2641
Olajfa levél	Magas gyulladásgátló tulajdonsággal rendelkező polifenol tartalom. Segít a veseproblémák megszüntetésében Hagyományosan támogatja a húgyuti problémák kezelését Segít a normális vérnyomás fenntartásában	100 mg	1882 3738 3781

23. Az eljárás alá vont vállalkozás a kereskedelmi gyakorlat során közzétett állítások alátámasztására a fenti táblázaton kívül az alábbi, EFSA által kezelt konszolidált listán szereplő állításokat csatolta:²⁴

Termék összetevő	Termékre/ összetevőre vonatkozó állítás	Termékben található tápanyag/anyag mennyisége	Alapul vett EFSA állítás	A bizottság rendelete
-------------------------	--	--	---------------------------------	------------------------------

²⁴ A P/223-2/2015. számú irat tartalmazza, amely irat a Vj/72-18/2015. számon iktatott feljegyzés mellékleteként átemelésre került a versenyfelügyeleti eljárás iratai közé.

			száma	
Herba-D Diabo	(...) emellett sokkal jobb a közérzetem			
Herba-D Diabo	(...) Lényegesen javult a közérzetem			
Herba-D Diabo	(,)és a többi összetevővel együtt pozitív hatással lehet olyan problémákra is, mint a magas koleszterin és testtömeg			
Herba-D Diabo	Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához.			
Lepkeszeg mag	emésztést elősegítő	2650 mg	2842	véglegesítése folyamatban
Lepkeszeg mag	roboráló	2650 mg		
Lepkeszeg mag	Alkalmassá teszi a betegség következtében ben legyengült szervezet erősítésére	2650 mg		
Lepkeszeg mag	Elősegíti a gyomor és a bélrendszer jólétét	2650 mg	2842	véglegesítése folyamatban
Fahéj	Jóhatással lehet az LDL(rossz) koleszterinszintre	1650 mg		
Fahéj	Segítheti az emésztést	1650 mg		
Szegfűszeg	Hatékonyan méregteleníti a szervezetet a környezeti szennyeződésektől	1100 mg		
Vörös szőlő-mag-és héj	A resveratrol segít megőrizni az erek és mikrokapillárisok rugalmasságát és ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringéshez	150 mg		

Vörös szőlő mag- és héj	A reveratrol jótékonyan támogatja a szívműködést és az agy egészséges vérellátását	150 mg	1849	véglegesítése folyamatban
Vörös szőlő mag- és héj	(...) képesek áthatolni a vér-agy gáton, így védik az agysejteket a károsító hatásoktól	150 mg		
Máriatövis mag	Elősegíti a máj regenerációját	125 mg		
Olajfalevél	Segít a normális vérnyomás fenntartásában	100 mg	3781	véglegesítése folyamatban
Olajfalevél	hatékonyabb antioxidánsnak bizonyult	100 mg		
Olajfalevél	keringésjavító hatás	100 mg	3781	véglegesítése folyamatban
Olajfalevél	jótékony hatást gyakorolhat a vér cukorszintjére	100 mg		
orvosi zsálya levél	fertőtlenítő, baktériumölő	225 mg		
orvosi zsálya levél	gyulladásgátló hatásúak	225 mg	2147	véglegesítése folyamatban
orvosi zsálya levél	emésztést elősegítő	225 mg		

24. Ezen kívül, az eljárás alá vont az alábbi bizonyítékokat nyújtotta be:²⁵

Lepkeszeg mag (Trigonella foenum-graecum)

A tradicionális arab, indiai és kínai orvoslás is használja. Drogként érett, szárított magját alkalmazzák. (Trigonellae foenugracei semen PH.Hg.VIII). A drog nagy mennyiségű galaktomannán szerkezetű, különleges szabad aminosava a 4 - hidroxizoleucin, ami a vércukorszintet és a koleszterinszintet is csökkenti. (Dr. Juhász Béla (2011): *Szemelvények a fitofarmakológia és fitoterápia tárgyköréből. DEOEC 73.p.*)

Diagnosztizált 2-es típusú diabeteses betegeken, dupla vak placebo vizsgálatokkal igazolható, hogy a lepkeszegmag kivonat szignifikánsan csökkentette a vér glükóz és triglicerid szintjét, nőtt a sejtek inzulin érzékenysége, valamint nőtt a HDL koleszterin szint. (Gupta A, Gupta R, Lal B. (2001) *Effect of Trigonella foenum-graecum (fenugreek) seeds on glycaemic control and insulin resistance in type 2 diabetes mellitus, a double blind placebo controlled study. J Assoc Physicians India*)

²⁵ Vj/72-18/2015. sz. irat melléklete.

Fahéj (Cinnamomum zeylanicum)

Az 1980-as évek végén kezdték el a fahéj vércukorszint csökkentő hatását kutatni, a növény aktív komponensei specifikus protein-foszforilációt -defoszforilációt hoznak létre, az inzulin receptorokon, és a receptorszignál-kaszád egyes lépésein. A fahéj kivonat stimulálja az inzulin R-kináz autofoszforilációját, valamint gátolja a protein tirozin -foszfatáz 1-et (PTP-1). A hiedelmekkel ellentétben nem a fahéj legismertebb komponense az illóolaj és a fahéj aldehid felelős az antidiabetikus hatás kifejeződéséért, hanem egy methylhydroxychalcone polymer (MHCP) nevű vegyület. Az MHCP stimulálja az inzulin R kinázt (PI-3 kináz), mely az inzulin R szubsztrát autofoszforilációjához vezet, ami megnövekedett glükózfelvételt eredményez az adipocytákban, hiszen az MHCP csökkenti a zsíresejtek inzulin rezisztenciáját. A fahéj étrend-kiegészítőként való alkalmazása fontos szerepet játszik a szervezet glükóz -homeosztázis fenntartásában, és nemcsak azonnal, hanem még 12 órával a bevételt követően is hatása van a szervezet cukorháztartására. . (Dr. Juhász Béla (2011): *Szemelvények a fitofarmakológia és fttoterápia tárgyköréből. DEOEC 73.p.*)

Szegfűszeg (Syzygium aromaficum)

A szegfűszeg kivonat tradicionális gyógynövényként szerepel a diabétesz kezelésében. A vizsgálatok során streptozotocin indukált diabéteszes patkányokon igazolták hatékonyságát. A különböző kivonási eljárásokkal előállított extraktumok szignifikánsan csökkentették a vér glükóz szintjét. A kísérlet kezdetén a csoport vér glükóz szintje 251,84mg/dL volt, 15 nap kezelés után 154,84 mg/dL-re csökkent. (A. Kumar, R. llavarasan, T. Jayachandran, M. Deecaraman, P. Aravindan, N. Padmanabhan, M.K.V.Krishan (2008): *Anti-diabetic activity of Syzygium cumini and its isolated compound against streptozotocin -induced diabetic rats, Journal of Medicinal Plants Research Vol.2(9), pp. 246-249*).

K. Ravi kutatásai is hasonló eredményre vezettek, streptozotocin indukálta diabéteszes patkányok esetében, a szegfűszeg extraktummal szignifikánsan csökkent a vér glükóz, urea, koleszterol szintje. Nőtt a glükóz tolerancia, a protein és a glikogén szint. Csökkent a glutamát oxaloacetát transzamináz és glutamát pyruvát transzamináz aktivitása. (K. Ravi, K Sivagnanam, S. Subramanian (2004) *Anti-diabetic activity of Eugenia jambolana seed on streptozotocin-induced diabetic rats Journal of Medicinal Food; 7(2): 187-91*)

Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis)

Az orvosi zsálya az egyik legfontosabb gyógynövényünk. Drogja hivatalos több gyógyszerkönyvben. Jelentős vércukorszint csökkentő, vérnyomáscsökkentő, antimikrobás, görcsoldó hatással rendelkezik. A hatóanyag kinyeréséhez elsősorban a lila virágú, vagy a „Kew Gold” változat vehető igénybe. (Dr. Böszörményi Andrea (2010) *Salvia, Levendula, és Morus toxinok fitokémiai jellemzése terpén vegyületeik alapján. Doktori értekezés Semmelweis Egyetem Gyógyszertudományok Doktori Iskola*)

Egy további kísérletben cukorbeteg patkányok 14 napos zsályakivonattal történő itatásának eredményeként szignifikánsan igazolható, a májsejtek inzulin érzékenységének, és a szövetek glükóz felvételének növekedése.

(Crisfovao F. Lima, Marisa F. Azevedo, Rita Araujo, Manuel Fernandes- Ferreira, Cristina Pereira-Wilson (2004) Metformin -like effects of Salvia officinalis: useful in diabetes prevention? Department of Biology, Centre of Biology, University ofMinho). igazoltan 2-es típusú diabéteszben szenvedő 80 betegen elvégzett vizsgálattal igazolható volt, hogy az orvosi zsálya kivonat szignifikánsan csökkenti a vér glükóz és koleszterol szintjét, 3 hónapos kísérleti időszakot figyelembe véve. A vércukor szint 144,2mg/dl-ről 12 hét alatt 115mg/dl-re csökkent. (S. Behradmanesh, F. Derees. M.Rafieian-kopaei (2013). Effect of Salvia officinalis on diabetic patients. Journal of Renal Injury Prevention).

Vörös szőlő mag-és héj (Rezveratrol)

A vörös szőlő kivonat Természetes antioxidáns tartalma révén jelentős lipidperoxidációt gátló tulajdonsággal rendelkezik. A rezveratrollal az endothelialis típusú nitrogén-oxid szintetáz (NOS) mRNS és protein expressziója váltható ki. Ez a hatás az érprotekciónban kulcsszerepet játszó NO termelését fokozza. Igazolható a malvidin gátló hatása a gyulladásos folyamatok fő transzkripciófaktorára az NF -kappaB-re. Továbbá a PTE 2sz. Belgyógyászati klinikáján egyértelműen igazolták, hogy a rezveratrol emberben érzékenyíti a sejteket az inzulinra, így meggátolja a diabétesz kialakulását. (Brasnyói P, Molnár GA, Mohács M, Markó L, Laczy B, Cseh J., Mikolás E, Szíjártó IA, Mérei A, Halmai R, Mészáros LG, Sümegei B, Wittman I, Resveratrol improves insulin sensitivity reduces oxidative stress and activates the Akt pathway in type 2 diabetic patients. Br J Nutr. 2011 Aug; 106(3). 383-9).

Máriatövis mag (Silybum marianum)

A máriatövis termése legnagyobb mennyiségben zsírolajat (15-30%) és fehérjét (20-30%) tartalmaz, de gyógyászati szempontból az összefoglaló néven szilimarinnak nevezett flavonolignán - komplex bír jelentőséggel. A szilimarin anti-hepatotoxikus és a máj regenerációját elősegítő hatást mutatott az in vitro tesztekben és az állat kísérletekben. A hatás részben annak köszönhető, hogy a szilimarin komponensei a sejtmembránok fehérjéihez kapcsolódva megakadályozzák a toxinok bejutását a sejtekbe, de a Silybum - készítmények hatása ennél jóval összetettebb. A flavonolignánok jelentős antioxidáns kapacitású vegyületek. A szabadgyökökkel reagálva megakadályozzák az oxidatív károsodásokat, melyek szerepet játszanak a hepatotoxicitásban. A szilimarin növeli a máj glutation tartalmát és javítja az oxidált/ redukált glutation arányát, ami fontos protektív tényező bizonyos xenobiotikumokkal szemben. A szilimarin, különösen a szilibinin gyorsítja a májsejtek regenerációját, fokozza a makromolekulák, elsősorban fehérjék szintézisét a sejtekben. A krónikus károsodás megelőzésében fontos szerepe van a máriatövis antifibrotikus hatásának. A májcirozis kialakulása során a máj fibrózusan átalakul. A flavonolignán - komplex csökkenti a kollagén akkumulációját a májban. A szilimarin gyulladáscsökkentő hatással is bír, melynek a krónikus hepatitis mérséklésében van jelentősége. (Csupor Dezső, Szendrei Kálmán (2012): Útmutató a korszerű gyógynövény- alkalmazáshoz p.:333-335)

A máriatövis a diabétesz következtében kialakuló májterhelés hatásainak csökkentését szolgálja. A szilibinin megszünteti vagy csökkenti azoknak az anyagoknak a hatását, amelyek a májszövetek elhalását vagy a máj zsugorodását idézik elő. A szilibinin „mérégteleníti” a májat, és elősegíti a regenerálódását.

A szilibinin egy rendkívül hatékony antioxidáns - antioxidáns-tartalma többszöröse az E- és C-vitaminénak - amely fokozza a fehérjék szintézisét a sejtekben, és májtisztítás útján támogatja a májműködés helyreállítását. Számos tanulmány számol be a szilibinin szabadgyök megkötő hatásáról. Emellett a szilibinin segíti a májsejtek osztódását és regenerációját, valamint stabilizálja a májsejtek sejtthártyáját is. (*Wikipédia*)

Olajfa levél (*Olea europea*)

Az olajfa levél kivonat hatását normál és streptozotocin indukálta diabéteszes patkányokon vizsgálva 14 napos kezelés hatására szignifikánsan csökkent a szérumglükóz, a totalkoleszterol, triglicerid, urea, kreatinin, aspartat amino transferaz (AST), ALT és növekedett a széruminzulin szint, a diabéteszes patkányoknál, míg az egészséges állatoknál nem változott.

(Eidi A, Eidi M, Darzi R. (2009) *Antidiabetic effect of Olea europaea L. in normal and diabetic rats. Phytother Res 2009 Mar;23(3):347-50. doi: 10.1002/ptr.2629.*)

25. A vizsgálat kiterjesztése után az eljárás alá vont további bizonyítékokat csatolt,²⁶ továbbá azt nyilatkozta, hogy az egyes megjelölt, és összetevőnként csoportosított állítások az alábbiakban felsorolt hivatkozásokon²⁷ és tudományos publikációkon alapulnak.

Lepkeszegmag

- Emésztést elősegítő
- Roboráló
- Alkalmassá teszi a betegség következtében legyengült szervezet erősítésére

http://www.gorogszena.hu/gorogszenamag_gorogszenakapszula.html.

Prof. Dr. habil. DDr. h. c. Makai Sándor tanszékvezető egyetemi tanár NYME Mezőgazdasági és Élelmiszertudományi Kar Gyógynövénytermesztési Tanszék

Vörösszőlő mag- és héj

- A rezveratrol segít megőrizni az erek és mikropillárisok szerkezeti integritását, rugalmasságát, ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringés fenntartásához.

Coimbra SR, Lage SH, Brandizzi L, Yoshida V, da Luz PL. The action of red wine and purple grape juice on vascular reactivity is independent of plasma lipids in hypercholesterolemic patients. *Braz J Med Biol Res.* 2005 Sep;38(9):1339-47.

Chan V, Fenning A, Iyer A, Hoey A, Brown L. Resveratrol improves cardiovascular function in DOCA-salt hypertensive rats. *Curr Pharm Biotechnol.* 2011 Mar 1;12(3):429-36.

- A rezveratrol jótékonyan támogatja a szívizom és az agy egészséges vérellátását

Mukhopadhyay P, Pacher P, Das DK. MicroRNA signatures of resveratrol in the ischemic heart. *Ann N Y Acad Sci.* 2011 Jan;1215:109-16.

---

²⁶ VJ/72-30/2015. számú adatszolgáltatás

²⁷ A hivatkozások tartalmát az eljárás alá vont nem csatolta. A vizsgáló a Vj/72-31/2015. számú feljegyzésével beemelte a hivatkozott honlapok tartalmát az ügy iratai közé.

Usta E, Mustafi M, Walker T, Ziemer G. Resveratrol suppresses apoptosis in intact human cardiac tissue - in vitro model simulating extracorporeal circulation. J Cardiovasc Surg (Torino). 2011 Jun;52(3):399-409.

Sebai H, Sani M, Aouani E, Ghanem-Boughanmi N. Cardioprotective effect of resveratrol on lipopolysaccharide-induced oxidative stress in rat. Drug Chem Toxicol. 2011 Apr;34(2):146-50.

Shin JA, Lee H, Lim YK, Koh Y, Choi JH, Park EM. Therapeutic effects of resveratrol during acute periods following experimental ischemic stroke. J Neuroimmunol. 2010 Oct 8;227(1-2):93-100.

Fahéj

- Jótékony hatással lehet az LDL (rossz) koleszterinszintre.
- Segítheti az emésztést.

<http://www.egeszsegtukor.hu/gyogynoveny-lexikon/fahej.html>

„Gyógyhatása...

A gyógyászatban emésztésserkentő, étvágyjavító, gyomorerősítő hatása miatt használják. A fahéj serkenti az emésztést, és hurutok ellen is kiváló, legalábbis a régi korok orvosai szerint. Talán ezért szerepelt régen a nehezen emészthető ételek sora végén az illatozó fahéjas sütemény.

A fahéj az emésztőszervekre gyakorolt hatásai mellett a szív- és érrendszerre, valamint a vércukorszintre is jótékonyan hat.

A Brit Diabétesz szövetség lapjának októberi száma egy olyan, 12 hetes vizsgálatról számolt be, amelyben igazolták, hogy napi két gramm fahéj jelentősen csökkenti a vércukorszintet és a vérnyomást. A londoni Imperial College kutatói abból a korábbi eredményből indultak ki, mely szerint hogy napi fél teáskanál fahéj a II. típusú cukorbetegéknél jelentősen csökkenti a vércukorszintet, a triglicerid-szintet, az LDL (káros koleszterin) és a teljes koleszterin szintjét. Ezután megállapították, hogy két hónapig napi 2 g fahéj elfogyasztása jelentősen csökkenti a rosszul kontrollált II. típusú cukorbeteg HbA1c szintjét és magas vérnyomását.[forrás?] Ezért a fahéj étrend-kiegészítőként fogyasztása egy újabb lehetőség a vércukorszint és a vérnyomás szabályozására – természetesen a gyógyszeres kezelés mellett.”

<http://cleaneating.hu/clean-eletmod/fahej-jotekony-hatasai/>

Máriatövis mag

- Elősegíti a máj regenerációját

Elérhető: <http://www.medscape.com/viewarticle/422884>. Accessed May 17, 2011.

Feher J, Lengyel G. Silymarin in the prevention and treatment of liver diseases and primary liver cancer. Curr Pharm Biotechnol. 2001 Apr 5.

Laekeman G, De Coster S, De Meyer K. St. Mary's Thistle: an overview. J Pharm Belg. 2003;58(1):28-31.

Anon. *Silybum marianum* (milk thistle). *Altern Med Rev.* 1999 Aug;4(4):272-4.

- Magas antioxidáns tartalma van... segítenek megszabadítani a szervezetet a szabadgyököktől, ezáltal lelassítani az öregedési folyamatokat

Shapiro TA, Fahey JW, Wade KL, Stephenson KK, Talalay P. Chemoprotective glucosinolates and isothiocyanates of broccoli sprouts: metabolism and excretion in humans. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2001 May;10(5):501-8.

Zhang Y, Talalay P, Cho CG, Posner GH. A major inducer of anti-carcinogenic protective enzymes from broccoli: isolation and elucidation of structure. *Proc Natl Acad Sci USA.* 1992 Mar 15;89(6):2399-403.

Zhang Y, Kensler TW, Cho CG, Posner GH, Talalay P. Anticarcinogenic activities of sulforaphane and structurally related synthetic norbornyl isothiocyanates. *Proc Natl Acad Sci USA.* 1994 Apr 12;91(8):3147-50.

Brooks JD, Paton VG, Vidanes G. Potent induction of phase 2 enzymes in human prostate cells by sulforaphane. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2001 Sep;10(9):949-54.

Martinez A, Camero II, Ikken Y, Marin ML, Haza AI, Morales P. Protective effect of broccoli, onion, carrot, and licorice extracts against cytotoxicity of N-nitrosamines evaluated by 3-(4,5-dimethylthiazol-2-yl)-2,5-diphenyltetrazolium bromide assay. *J Agric Food Chem.* 1998 Feb 16;46(2):585-9.

Proc Natl Acad Sci U S A. 1992 Mar 15;89(6):2399-403.

Acta Pharmacol Sin. 2007 Sep;28(9):1343-54.

Environ Mol Mutagen. 2009 Apr;50(3):213-21.

PLoS One. 2008;3(7):e2568.

FASEB J. 2005 Mar;19(3):342-53.

Carcinogenesis. 2007 Apr;28(4):858-64.

Nutr Cancer. 2008;60(6):800-9.

Olajfa levél

- Segít a normális vérnyomás fenntartásában
- Hatékonyabb antioxidánsnak bizonyult
- Keringésjavító hatás
- Jótékony hatást gyakorolhat a vér cukorszintjére

http://antalvali.com/hirek/gyogyitasaban_hasznos_lehet_az_olajfalevel

Orvosi zsálya

- Fertőtlenítő, baktériumölő
- Gyulladásgátló hatásúak
- Emésztést elősegítő

http://www.hazipatika.com/eletmod/termeszetes_gyogymodok/cikkek/orvosi_zsalya_a_novenyi_aszpirin/20040123124335

<http://antalvali.com/orvosi-zsalya-salvia-officinalis.html>

V.

Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet által adott tájékoztatás a termékkel, illetve összetevőivel kapcsolatban

26. A GVH megkeresésére²⁸ az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet Főigazgatósága (a továbbiakban: OGYÉI-OÉTI)²⁹ a 2015. december 4-én kelt levelében azt a tájékoztatást adta a tekintetben, hogy a vizsgálattal érintett Herba-D Diabo elnevezésű termék címkéjén feltüntetett „*A lepkeszegmag hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásához*” állítás alkalmazható-e: a gyógynövény, illetve növényi hatóanyagokat tartalmazó európai konszolidált lista az EFSA által jelenleg még értékelés alatt álló állításokat tartalmazza. Tekintettel arra, hogy az adatbázis elemei jelenleg értékelés alatt állnak, számos elem még további pontosításra, kiegészítésre szorul, ez nem tekinthető elfogadott állítások listájának. Ameddig az említett listán lévő állítást a Hatóság még nem értékelte vagy a Bizottság még nem mérlegelte, addig használható az étrend-kiegészítők jelölésén.
27. „A Gazdasági Versenyhivatal végzésében kiemelt – és az eljárás alá vont vállalkozás által bizonyítékként benyújtott – ID 2842 számú állítás sem szövegezésében, sem értelmében nem kapcsolódik szorosan a termék címketervén feltüntetett vércukorral kapcsolatos állításhoz. Az OGYÉI azonban a termék notifikációs eljárása során nem ezt, a még függőben lévő állítást vette figyelembe, hanem a görögszéna mag³⁰ (*Trigonella foenum*)-ról szóló ID 3622 számú, még szintén mérlegelés alatt álló állítást. Ennek szövege: „*Contributes to maintain a healthy blood sugar level.*”³¹
28. AZ OGYÉI-OÉTI álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a notifikációs eljárás során a termékek címketervén lévő állítások élelmiszerbiztonsági kockázattal nem járnak, ezért a konszolidált listában feltételként megjelölt hatóanyag mennyiségének figyelembe vételekor, egyidejűleg az általa meghatározott maximális dózist (3 g) is figyelembe veszi.³²

---

²⁸ VJ/72-10/2015. számú irat

²⁹ Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézetéről szóló 28/2015. (II. 25.) Korm. rendelet értelmében 2015. március 1-jétől újonnan felállított OGYÉI a GYEMSZI Gyógyszerészeti Intézet Főigazgatósága, Eszközminősítő és Kórháztechnikai Igazgatósága, Technológiaértékelő Főosztálya által ellátott feladatok tekintetében a GYEMSZI, az ÁNTSZ meghatározott feladatai tekintetében az ÁNTSZ valamint az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) jogutódja.

³⁰ Más néven lepkeszegmag

³¹ Vj/72-15/2015. sz. irat

³² Vj/72-15/2015. sz. irat

VI.

Az eljárás alá vont álláspontja

29. Az eljárás alá vont a PR cikkekkel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a Bors és a Vasárnap Reggel című lapokban kizárólag megjelent hirdetésekért fizetett. A hirdetések mellett megjelent cikkeket nem az eljárás alá vont rendelte meg, azt a lapok ajándékba adták, ezekért külön nem fizettek. A cikkeket az adott lapok újságírói írták.³³ A kifogásolt megjelenési forma az adott lapok koncepciója szerint valósult meg. A kifogás óta nem jelent meg ilyen hirdetésük.³⁴
30. Az eljárás alá vont előadta, hogy a panaszokkal kapcsolatban igyekszik a vevők igényeit kielégíteni. Eddigi tevékenységük során egy panaszos levél érkezett, melyhez pozitívan álltak hozzá, mely a panaszos levélből is kiderül. A vásárlók panaszait (amiből 2015. március közepéig csak egy volt) mindig figyelembe veszik, annak ellenére, hogy esetlegesen nem megfelelően használta a terméket (adagolás, bevétel időpontja) a fogyasztó.³⁵
31. Az eljárás alá vont előadta, hogy a két évig tartó termékfejlesztés során, ami a Pécsi és Debreceni Tudományegyetemmel és a Wessling Hungary Kft-vel közösen zajlott, az elsődleges cél a termék biztonságos használhatósága volt. Magyarországon csak a cégük által használt innovatív gyártástechnológiának köszönhetően (szuperkritikus extrakció) oldószermentes hatóanyagokat tudnak előállítani. Termékeik ezekből a nagy tisztaságú hatóanyagokból készülnek.³⁶
32. Az eljárás alá vont előadta, hogy a hírlevélben megjelenő állítások szándékuk szerint a termékben lévő egyes növényi hatóanyagokra vonatkoznak, és nem magára a termékre. Ezt a reklámozási formát megszüntették.³⁷
33. Az eljárás alá vont előadta, hogy a GVH által kifogásolt állításokat, szövegeket leszedték a weboldalról, illetőleg azt is, hogy 2015 nyarától kezdődően megszüntették a nyomtatott médiában történő hirdetéseket is.³⁸
34. Az eljárás alá vont a 2016. április 18-án kelt, Vj/72-37/2015. sz. beadványában az eljáró versenytanács előzetes álláspontját teljes körűen elfogadta és nem kérte tárgyalás megtartását.

---

³³ Vj/72-2/2015. sz. irat

³⁴ Vj/72-8/2015. sz. irat

³⁵ Vj/72-18/2015. sz. irat

³⁶ Vj/72-18/2015. sz. irat

³⁷ Vj/72-8/2015. sz. irat

³⁸ VJ/72-30/2015. sz. irat

VII.

A reklámügynökségek adatszolgáltatása

35. A Sign Reklámügynökség Kft. úgy nyilatkozott, hogy a Bors 2014. november 5-i, 2015. január 14-i, január 21-i, január 28-i számában megjelenő termék népszerűsítésére szolgáló hirdetés mellett megjelenő PR cikkek tartalmát a Sign Reklámügynökség Kft. alakította ki, és finanszírozta.³⁹
36. Az adatszolgáltatások szerint⁴⁰ a Sign Reklámügynökség a kiadókkal egyeztetve és szorosan együttműködve él a felkínált grátisz (ingyenes) cikkek megjelentetésének a lehetőségével, gyakran a reklám hatékonysága érdekében. A cikkek megjelenése a kiadók részéről ingyenesek, az ügynökség a cikkek megjelenéséért külön díjat nem számol fel. Jelen esetben a cikk felületéért és megjelentetéséért sem a hirdetőnek, sem az ügynökségnek nem kellett fizetni, honorárium sem illette meg az ügynökséget. A kiadók által az ügynökségnek megküldött cikkeket, bár az független a megbízótól, a megrendelő felé észrevételezés végett megküldik.
37. A GVH 2015. október 21-én kelt, Vj/72-4/2015. számon iktatott végzésében a MediaWorks Hungary Zrt.-t (1082 Budapest, Futó u. 35-37.) felhívta arra, hogy nyilatkozzon, hogy a Vasárnap Reggel 2014. november 9-i, 2015. január 18-i, 2015. február 8-i, 2015. február 15-i, 2015. május 17-i, 2015. június 7-i és 2015. július 5-i számaiban megjelent, a Deko-Impex Szolgáltató Kft. által forgalmazott Herba-D Diabo elnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló hirdetés mellett megjelenő PR cikkek tartalmát ki alakította ki, valamint arról, hogy a PR cikkek megjelenését a Deko-Impex Szolgáltató Kft. finanszírozta-e, illetve bármilyen módon anyagilag támogatta-e. Az adatszolgáltatásra kötelezett ezen felhívásra nem válaszolt.

VIII.

Jogszabályi háttér

VIII.1. Az Fttv. releváns rendelkezései

38. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint e törvény arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
39. Az Fttv. 2. §-ának
- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,

---

³⁹ Vj/72-6/2015. sz. irat

⁴⁰ Vj/72-11/2015. sz. irat

c) pontja rögzíti, hogy a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

e) pontja alapján kereskedelmi kommunikáció a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől,

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

40. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés kimondja, hogy a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

41. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az áru lényeges jellemzői, így különösen

bj) az egészségre gyakorolt hatása

tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

42. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen

azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

43. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
44. A Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

VIII.2. Az Éltv., az 1169/2011/EU rendelet, az 1924/2006/EK rendelet és a 432/2012/EU rendelet releváns rendelkezései

45. Az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
46. Az Éltv. 2015. május 4-ig hatályos 10. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik.
47. Az Éltv. 2015. május 4-ig hatályos 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
48. Az Éltv. 2015. május 4-ig hatályos 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
49. Az Éltv. 2015. május 5-től hatályos 10. §-ának (5) bekezdése szerint az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1), (3) és (4) bekezdése a fogyasztóvédelemről szóló törvény alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezésnek minősül.
50. Az Éltv. 2015. június 19. napjától hatályos 76/A. §-a szerint az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosításáról szóló 2015. évi XLVI. törvény 15. § a) pontjának hatálybalépését megelőzően tanúsított, a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartás esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

51. Az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévesztő, az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik.
52. Az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdés szerint az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás a természetes ásványvizekre és a különleges táplálkozási célú élelmiszerekre vonatkozó uniós jogi rendelkezésekben foglaltak figyelembevételével nem tulajdoníthat az élelmiszereknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat, és ilyen tulajdonságokra nem is utalhat.
53. Az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (4) bekezdés szerint az (1), (2) és (3) bekezdést az alábbiakra is alkalmazni kell:
- a) reklámozás
  - b) az élelmiszerek megjelenítése, különösen formájuk, megjelenésük vagy csomagolásuk, a használt csomagolóanyagok, elrendezésük módja és kiállításuk kellékei.
54. Az Éltv. 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az Éltv. – a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
55. Az Európai Parlament és a Tanácsnak élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai
- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen
    - i. az élelmiszer jellemzői, és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében,
    - ii. az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
    - iii. annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel,
  - b) a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.
56. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében
- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza,
  - a 1924/2006/EK rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

57. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán az 1924/2006/EK rendelet 6. cikke rögzíti, hogy
- (1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,
  - (2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,
  - (3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.
58. Az 1924/2006/EK rendelet [annak 1. cikkének (2) bekezdése értelmében] alkalmazandó a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén, vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében. A rendelet preambuluma (4) pontja értelmében a rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.
59. Az 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalom-meghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.
60. Az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdésében rögzített főszabály szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása.
61. A kivételek rendeletben rögzített konjunktív feltételei, hogy
- azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek megfeleljenek,
  - a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfeleljenek,
  - azokat a rendelettel összhangban engedélyezzék,
  - azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepeljenek,
  - figyelemmel a 28. cikk (5) és (6) bekezdésében leírt kitételekre is.
62. Az 1924/2006/EK rendelet II. fejezete 5. cikk (1) bekezdése ismerteti azokat az általános követelményeket, amelyek teljesülése esetén a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása megengedett.
- a) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az élelmiszerben vagy élelmiszercsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír;
  - b) azt a tápanyagot vagy egyéb anyagot, amelyre az állítás vonatkozik:
    - i. a késztermék a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiségben tartalmazza, vagy – ilyen szabályozás hiányában – olyan mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményez; vagy

ii. a termék nem tartalmazza, vagy olyan, csökkentett mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi;

c) adott esetben az állításban szereplő tápanyag vagy egyéb anyag a szervezet számára hasznosítható formában van jelen;

d) a termékből ésszerűen várhatóan elfogyasztandó mennyiség az állításban szereplő tápanyagból vagy egyéb anyagból a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiséget tartalmaz, vagy - ilyen szabályozás hiányában - olyan mennyiséget tartalmaz, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi;

e) esettől függően a III., illetve IV. fejezetben meghatározott különös feltételek teljesülnek.

63. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése szerint az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy

b) pszichés állapot és magatartás; vagy

c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése,

és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15-19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak; és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

64. Az 1924/2006/EK rendelet 27. cikkének (5) bekezdése szerint a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - e rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek e rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek

65. A 2012. december 14-től alkalmazandó 432/2012/EU rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében említett listáját az 432/2012/EU rendelet melléklete tartalmazza. Az 1. cikk (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben említett, egészségre vonatkozó állítások a mellékletben megállapított feltételekkel alkalmazhatók élelmiszerekre.

66. A 2014. december 12-ig tanúsított magatartások esetében az Éltv. 10. § (2) bekezdésének b) pontja és (4) bekezdése alkalmazandó az Éltv. 2015. június 19-től hatályos 76/A. §-a alapján. A 2014. december 13-tól tanúsított magatartások esetében az 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (1) bekezdésének b) pontja és (4) bekezdése alkalmazandó az Éltv. 2015. május 5-től hatályos 25. § (3) alapján.

VIII.3. A Tpv. releváns rendelkezései

67. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a GVH eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
68. A Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a jogsértés tényét, a g) pont alapján megtilthatja a jogsértő magatartás további folytatását, a h) pont alapján jogsértés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő, illetve k) pont szerint bírságot szabhat ki.
69. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a GVH hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Az (1b) bekezdés értelmében a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.
70. A Tpv. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevételt a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a vállalkozás működési ideje az adott évben egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. Beszámolóval nem rendelkező, újonnan alapított vállalkozás esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a vállalkozás által a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására közölt, a számvitelről szóló törvénynek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevételt kell figyelembe venni. A nettó árbevétel számítására egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 24. § (3) bekezdését és a 27. § (7) bekezdését.
71. A Tpv. 78. §-ának (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
72. A Tpv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpv. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni az ott meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja értelmében a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tpv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.
73. A Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

IX. Jogi értékelés

IX.1. Hatáskör és illetékesség

74. Az Fttv. 1. §-ának (2) bekezdése alapján az Fttv., valamint (az Fttv. eljárási szabályainak alkalmazása révén az Fttv.-re visszautaló) más megtévesztő vagy egyéb módon tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat meghatározó jogszabályok rendelkezései alapján a hazai fogyasztók felé irányuló, valamint a hazai gyakorlaton keresztül, Magyarországról megvalósuló, de más országok polgárait érintő kommunikációs gyakorlat is értékelhető.
75. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és 11. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
76. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. §-a alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:
- a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
  - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
77. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése alapján a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a
- a) a kereskedelmi gyakorlat országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül valósul meg,
  - b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
  - c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
  - d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
78. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és 11. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján a jelen ügyben gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, így a GVH hatásköre is, mivel a Diabo étrend-kiegészítők népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi gyakorlat
- országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül (RTL Klub),
  - országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap (Bors c. napilap, Vasárnap Reggel c. heti lap, Elixír c. magazin)
- útján valósult meg.

79. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény vagy kormányrendelet, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény vagy kormányrendelet így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény vagy kormányrendelet, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
80. Az Éltv. 2015. május 4-ig hatályos 25. §-ának (3) bekezdése, illetve 2015. június 19-től hatályos 76/A. §-a értelmében Éltv. 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartás esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
81. Ez az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, így a GVH határhelye a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.
82. A GVH illetékessége a Tptv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.

IX.2. Az eljárás tárgya

83. Az eljáró versenytanács mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy kizárólag az eljárást megindító végzésben és a vizsgálatot kiterjesztő végzésekben meghatározott körben értékeli a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot.
84. A jelen eljárás tárgya annak elbírálása, hogy a Deko-Impex eljárás alá vont vállalkozás 2014. szeptember 1. napjától kezdődően a Diabo elnevezésű étrend-kiegészítő népszerűsítése során betartotta-e az élelmiszerek reklámozására vonatkozó ágazati rendelkezéseket, azaz
- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan használt reklámállítások 2015. december 13-át megelőző alkalmazásával megsértette-e az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást,
  - a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan használt reklámállítások 2015. december 13-ától történő alkalmazásával megsértette-e az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást,
  - a termék gyógyhatásával kapcsolatosan használt reklámállítások 2015. december 13-át megelőző alkalmazásával megsértette-e az Éltv. 10. § (3) bekezdésében foglalt előírást,
  - a termék gyógyhatásával kapcsolatosan használt reklámállítások 2015. december 13-ától történő alkalmazásával megsértette-e az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdésében foglalt előírást,
- így megtévesztő – ezáltal tisztességtelen – kereskedelmi gyakorlatot folytatott-e.

IX.3. A kereskedelmi gyakorlattal megcélzott, illetve elért fogyasztók

85. A reklámállítások alapján az eljárás alá vont a Diabo étrendkiegészítőt a vércukorszint normál szinten tartására, kezelésére és megelőzésére, valamint emésztést elősegítésére, gyulladáscsökkentésre, vérnyomáscsökkentésre, keringés javítására, máj problémákra, a szervezet védekező képességének erősítésére, szív- és érrendszeri problémákra, hipoglikémiás rosszulletre, közérzetjavításra javasolja, valamint a magas koleszterinre és testtömeg problémákra.
86. Jelen versenyfelügyeleti eljárásban érintett fogyasztó minden olyan személy, akinél magas vércukorszintet diagnosztizáltak, a cukorháztartás felborulása miatt kellemetlen mellékhatásokat tapasztal, illetve azok a fogyasztók is érintettek, akik a magas vércukorszint kialakulását meg kívánják előzni.
87. Mivel a magas vércukorszint és annak tünetei, szövődményei miatt ezek a személyek egy átlagos fogyasztónál lényegesen többet hajlandóak megtenni a problémáik orvoslásáért, állapotuk miatt fogékonyabbak a betegség megelőzésére, gyógyítására vonatkozó üzenetek tekintetében, ennek következtében sérülékenyebbek is, kiszolgáltatott helyzetben vannak.⁴¹ Éppen ezért az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a kommunikációval megcélzott fogyasztók köre a cukorbetegség köréből került ki, akik az állandó és egységes joggyakorlat értelmében az átlagosnál sérülékenyebb fogyasztói körhöz tartoznak.⁴²
88. Ennek okán az érintett fogyasztók magatartásának értékelése kapcsán megállapítható, hogy az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában különösen kiszolgáltatottak, így az érintett fogyasztók tekintetében az értékelést az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése alapján végzi az eljáró versenytanács.

IX. 4. A fogyasztók által észlelt üzenet

89. Az eljáró versenytanács mindenekelőtt leszögezi, hogy az egyes reklámállítások üzenetének vizsgálatakor azok összhatásából, fogyasztók általi lehetséges, logikus, ésszerű felhasználást követő és életszerű értelmezéséből szükséges kiindulni.⁴³ A reklámok üzenetének értelmezése során a joggyakorlat nem a vállalkozások szándékát, hanem a lehetséges fogyasztói értelmezést értékeli.
90. Egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni.

⁴¹ Lásd: Vj/5/2012. sz. ügy határozata,

⁴² Lásd: Vj/34/2013. sz. ügy határozata, Vj/107/2008. sz. ügy határozata.

⁴³ „A reklámozás jellegének megválasztásakor, valamint a népszerűsíteni kívánt termékre, szolgáltatásra vonatkozó információk közzétételkor meghatározó jelentőséggel bír a megjelenítés formája, a használt szlogen, a szövegbeli és képi tartalom, ezek elhelyezése, a használt betűnagyság és a tájékoztatás terjedelme. Ezen elemek alkalmazásakor - a reklámoknak - a Tpv. III. fejezete szerinti rendelkezéseknek meg kell felelniük, mivel a versenyhatóság - mint ahogy azt a perbeli esetben is tette - a megtévesztésre alkalmasság szempontjából a közzétett információ fogyasztókra gyakorolt összhatását vizsgálja” (Lásd a Fővárosi Ítéltábla Vj/68/2006. számú ügyben hozott 2.Kf. 27.309/2007/6. számú ítéletét.)

91. Deko-Impex által alkalmazott kereskedelmi kommunikáció a fogyasztó számára azt az üzenetet közvetítette, hogy
- a termék szedésével – a feltüntetett ajánlott napi adagolás révén – a vércukorszint normális szinten tartása érhető el,
  - a termék emellett számos gyógyhatással is bír: segítség lehet cukorbetegség, magas koleszterinszint, magas vérnyomás, magas vérzsír-szint, egyéb anyagcsere problémák stb. visszaszorításában.
92. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy valamely kereskedelmi kommunikáció fogyasztóknak szóló üzenete során figyelembe veendő az is, hogy az adott kereskedelmi kommunikációban foglaltak alapján a fogyasztó gondolati képzettség (asszociáció) útján milyen további tartalmat kapcsolhat a kereskedelmi kommunikáció egyes állításaihoz. Ennek megfelelően az eljáró versenytanács a Diabo elnevezésű étrend-kiegészítő népszerűsítését szolgáló kereskedelmi kommunikációk tartalmának megítélése során a fogyasztói gondolati képzettséget is figyelembe vette.

IX.5. Az ügyleti döntés

93. A kereskedelmi gyakorlat akkor megtévesztő, ha alkalmas a fogyasztó ügyleti döntésének befolyásolására.
94. Kiemelendő (összhangban az Fttv. indoklásával), hogy az ügyleti döntés fogalma szélesebb terjedelmű a fogyasztó gazdasági döntéseinek polgári jog szerinti fogalmánál, a szerződési akarat kifejezésénél. Ügyleti döntésnek minősül a fogyasztó azon döntése, amikor azonosítja a szükségletét, és valamely vállalkozást vagy valamely szolgáltatást választja szükséglete kielégítésére.
95. Az eljáró versenytanács utal ebben a körben az Európai Bíróság egy előzetes döntéshozatal iránti kérelem kapcsán 2013. december 19-én hozott ítéletére,⁴⁴ melynek megállapítása szerint az ügyleti döntés fogalma alá tartozik nem csupán az arra vonatkozó döntés, hogy a fogyasztó megvásároljon-e vagy sem egy terméket, hanem „*az ilyen döntéssel közvetlen kapcsolatot mutató döntésre is, például arra vonatkozólag, hogy a fogyasztó belépjen-e az üzletbe.*”
96. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bír a fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, keresi annak termékét.
97. Jelen versenyfelügyeleti eljárásban ügyleti döntésnek tekintendő a fogyasztó azon döntése, hogy vércukorszint normális szinten tartására, csökkentésére, megelőzésére, illetve a

---

⁴⁴ Az Európai Bíróság ítélete a C-281/12. számú ügyben.

cukorbetegség és az azzal járó mellékhatások gyógyítására vásároljon-e (magának vagy a családjának) erre a célra alkalmas(nak hirdetett) készítményt.

IX.6. A vizsgált állítások alkalmassága a fogyasztók üzleti döntéseinek befolyásolására

98. A versenytanács következetes gyakorlata alapján a vércukorszint normál szinten tartásával, csökkentésével, kezelésével kapcsolatosan közreadott egészségre és cukorbetegség kezelésével kapcsolatos gyógyhatásra vonatkozó állítások a fogyasztók üzleti döntéseinek befolyásolására alkalmas állítások, tekintettel arra a fentiekben kifejtett tényre, hogy a cukorbetegségben szenvedő azt megelőző tünetekkel küzdő fogyasztók az átlagosnál kiszolgáltatottabbak, érzékenyebbek az egészségügyi problémájukkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk iránt; könnyebben befolyásolhatók a betegségük kezelésére vonatkozó üzenetekkel.
99. A kereskedelmi gyakorlatnak a fogyasztói döntések befolyásolására való alkalmasságát önmagában az is kellően és meggyőzően igazolja, hogy az eljárás alá vont vállalkozás hosszabb ideje szükségesnek ítélte a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált állítások alkalmazását (2014 szeptemberétől, azaz az értékesítés megkezdésétől kezdődően folyamatosan).

IX. 7. Az eljárás alá vont felelőssége

100. Az Fttv. 9. §-a alapján elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának.
101. Az eljárás alá vont vállalkozás felelőssége az Fttv. 9. § (1) bekezdése alapján megállapítható, hiszen a termék értékesítése révén - a bevétel okán - anyagi érdeke fűződik a vizsgált kereskedelmi gyakorlathoz.

IX. 8. A vizsgált állítások igazolása

102. A vizsgálatlal érintett termék általános közfogyasztásra készült élelmiszerként van forgalomban, így alapvetően az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati szabályok határozzák meg a reklámozás kereteit.
103. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni.
104. Az egészségre vonatkozó állítások igazolása körében az eljáró versenytanács elsődlegesen megjegyzi, hogy az élelmiszerek kapcsán alkalmazott, az adott termék egészségre gyakorolt hatására vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel e szabályok alapvetően meghatározzák, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie. Ekörben az eljárás alá vont vállalkozásoknak elsősorban az 1924/2006/EK rendeletnek való megfelelést kell igazolniuk.

105. Az élelmiszerek reklámozásával kapcsolatosan szükséges kiemelni, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással.
106. Az egészségre gyakorolt kedvező hatásra utaló állításokkal kapcsolatosan bizonyítékokkal alátámasztani azt, hogy a vizsgált egészségre vonatkozó állítások
- az Európai Bizottság által – a 432/2012/EU rendelettel, illetőleg a 432/2012/EU rendelet módosításáról szóló 536/2013/EU, 851/2013/EU, 1018/2013/EU rendeletekkel – engedélyezett (az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében meghatározott) közösségi listán szerepelnek, vagy
  - az Európai Bizottság által még nem értékelt állítások esetén az EFSA által kezelt ún. konszolidációs listán szerepelnek, vagy
  - amennyiben az állítás sem a közösségi, sem a konszolidációs listán nem szerepel, a vállalkozás egyedi kérelem benyújtásával az állítás listára történő felvételét kérte, az 1924/2006/EK rendelet 15. és 18. cikkében foglalt előírások szerint, és azt az Európai Bizottság elfogadta.
107. A gyógyhatásra utaló állításokkal kapcsolatosan az hangsúlyozandó, hogy az 1924/2006/EK rendelet 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állításokat akkor lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételüket az ilyen megengedett állításokat és az állítások alkalmazásának szükséges feltételeit tartalmazó közösségi listába, a rendeletben megállapított eljárásnak megfelelően. Ha ilyen eljárásra nem kerül sor, egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, így egy erre irányuló bizonyítási kísérlet a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.

X.9. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat értékelése

108. Az alábbiakban az eljáró versenytanács a Diabo étrend-kiegészítő tekintetében az eljárás alá vontak kereskedelmi gyakorlatával kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy
1. az egészségre vonatkozó állítások (azaz, amelyek a fogyasztók felé azt sugallják, hogy a termék használata és az egészség között összefüggés van) körében
    - a) a termék összetevőire, és
    - b) a termékre általánosan tett állításokat; és a
  2. a gyógyhatásra vonatkozó (azaz, amelyek azt sugallják, hogy a termék és a betegség megelőzése, kezelésre, gyógyítása között összefüggés van) hatás-állításokat – az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati szabályok (Éltv., 1169/2011/EU rendelet, 1924/2006/EK rendelet, 432/2012/EU rendelet) és a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra irányadó szabályok (Fttv.) alapján – értékeli.
- az alábbiak szerint.

VII.9.1. A Diabo étrend-kiegészítő összetevőivel kapcsolatosan tett egészségre vonatkozó állítások értékelése

109. A vizsgált kereskedelmi kommunikáció vonatkozásában megállapítható, hogy a tájékoztatások egy részében a közlés kifejezetten a Diabo étrend-kiegészítő termékre – tehát nem hatóanyagra – vonatkozik. A tájékoztatások másik részében a közlés a Diabo étrend-kiegészítő összetevőire, hatóanyagára vonatkozik. A közlések mind egészségre, mind gyógyhatásra vonatkozó állításokat tartalmaznak az eljáró versenytanács álláspontja szerint. A GVH gyakorlata szerint a fogyasztók által észlelt üzenet vonatkozásában irreleváns az, hogy egy tulajdonságot magának a terméknek vagy a termék összetevőinek tulajdonítanak, hiszen a fogyasztó azt reméli, hogy a kívánt hatást (a vércukorszint csökkenését) a termék elfogyasztása révén eléri. Ekként nem helytálló az eljárás alá vont azon érve, hogy a hírlevélben megjelenő állítások szándékuk szerint a termékben lévő egyes növényi hatóanyagokra vonatkoznak, és nem magára a termékre.⁴⁵ Továbbá a reklámüzenetben bízva alappal várhatja el a fogyasztó azt, hogy amire a termék összetevői képesek, arra képes maga a termék is (azaz az összetevők egymás hatását nem oltják ki). A termék lényegét adó összetevőre vonatkozó tájékoztatás egyben magára a termékre vonatkozó tájékoztatásnak minősül.
110. Ehelyütt értékeli az eljáró versenytanács azokat az állításokat, amelyek azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék használata (fogyasztása) és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat során az alábbi táblázatban szereplő állítások utalnak a Diabo összetevőinek tulajdonított egészségre gyakorolt kedvező tulajdonságokra. A táblázat utolsó oszlopában feltüntettük az adott állítás versenyjogi értékelését is.

Hatóanyag	EFSA azonosító szám	EFSA állítás tartalma	Alkalmazott állítás	Értékelés
Lepkeszeg mag	2842	Système digestif	„emésztést elősegítő”	Állítás megfelel, de a hatóanyag tartalma kevesebb (2842)
Hatóanyagtartalom: 106 mg	Előírt hatóanyagtartalom: 6/300g/day	Anti-ulcère, gastroprotecteur. Has a beneficial effect on colon thanks to the presence of fibre, flavonoids and/or saponins/has a gastroprotective effect. Promotes gastrointestinal/stomach/bowel/health/ Promotes gastrointestinal well-being. Helps to reduce gastrointestinal discomfort/ensures protective effect on gastrointestinal	„hozzájárul a normális vércukorszint fenntartásához”	Nem azonos jelentéstartalom
			„roboráló”	Nem azonos jelentéstartalom

⁴⁵ Lásd jelen előzetes álláspont 41. pontja.

		system.Favorise le confort digestif. Soulage les plaies gastriques	„alkalmassá teszi a betegség következtében legyengült szervezet erősítésére”	Nem azonos jelentéstartalom
			„elősegíti a gyomor és bélrendszer jólétét”	Állítás megfelel, a hatóanyagtartalom is (2842)
Fahéj Hatóanyagtartalom: 66mg	2013 Előírt hatóanyagtartalom: 5 mg	Glucose metabolism. Helps to maintenance of a healthy blood sugar level /helps to maintain a normal blood glucose level as part of a healthy lifestyle /contributes to normal glucose level	„hatással van a szervezet cukorháztartására” „jótékony hatással lehet az LDL (rossz) koleszterin szintre” ”segítheti az emésztést”	Állítás megfelel, a hatóanyagtartalom is (2013) Nem azonos a jelentéstartalom Nem azonos a jelentéstartalom
Szegfűszeg Hatóanyagtartalom: 44 mg	2128 Előírt hatóanyagtartalom: 1-0,05 g	Digestion. Helps maintain a healthy digestion. Supports appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels. Its appetising, digestive, carminative and stomachic actions help maintain a healthy digestion. Supports appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels. Helps maintain a healthy digestion. Supports appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels.	„Segíti az egészséges emésztést.” „Magas az antioxidáns tartalma” „hatékonyan méregteleníti a szervezetet a környezeti szennyeződésektől.” „Jó hatással van az emésztésre.”	Állítás megfelel (2128), a hatóanyagtartalom is Nem azonos a jelentéstartalom Nem azonos a jelentéstartalom Állítás megfelel (2128), a hatóanyagtartalom is
	2129 Előírt hatóanyagtartalom: 1-0,05 gr	Cardiovascular. Inhibits platelet aggregation. Supports cardiovascular function. Stimulates circulation. Helps maintain normal blood flow. Inhibits platelet aggregation.	„Támogatja a szív és érrendszert, segít a normális vérkeringés fenntartásában.”	Állítás megfelel (2129), a hatóanyagtartalom is

Orvosi zsálya és levél Hatóanyagtartalom: 9 mg	2147 Előírt hatóanyagtartalom: 0,5 mg	Respiratory health. Soothing for mouth and throat / Reliefs in case of irritation of throat and pharynx / Soothing and pleasant effect on throat, pharynx and vocal cords	„fertőtlenítő, baktériumölő”	Nem azonos a jelentéstartalom
			„emésztést elősegítő”	Nem azonos a jelentéstartalom
	2148 Előírt hatóanyagtartalom: 50 mg	Menopause. Contributes to menopausal comfort/hyperhidrosis. Helps to manage "hot flushes" in menopausal women by decreasing the hyperhidrosis/ excess sweating. Contributes to menopausal comfort/hyperhidrosis	„gyulladásgátló hatásúak”	Nem azonos a jelentéstartalom
Vörös szőlő mag- és héj Hatóanyagtartalom: 6 mg	2059 Előírt hatóanyagtartalom: -	Bizottság nem hagyta jóvá	„Az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel bevitt szőlő antioxidánsai segítenek megvédeni a szervezet sejtjeit a szabadgyökök ellen és így hozzájárulhatnak a szervezet védekező képességének erősítéséhez.”	Az állítás túlterjeszkedik az EFSA listán található, hivatkozott azonosító számú (1849) állítás alkalmazási feltételein
	2060 Előírt hatóanyagtartalom: up to 300 mg/day	Antioxidant activity. Grape seed proanthocyanidins have been found to have a number of antioxidant activities.	„A reszvaratrol segít megőrizni az erek és mikrokapillárisok rugalmasságát és ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringéshez”	Az állítás túlterjeszkedik az EFSA listán található, hivatkozott azonosító számú (1849) állítás alkalmazási feltételein
			„A sejthártyán áthatolva az egész szervezetben képes kifejteni antioxidáns hatását.”	Állítás megfelel (2060), a hatóanyagtartalom is
	1849 Előírt hatóanyagtartalom: 10 mg	Cardiovascular system. For cardiovascular health.	„A sejthártyán áthatolva az egész szervezetben képes kifejteni antioxidáns hatását.” „A	Az állítás túlterjeszkedik az EFSA listán található, hivatkozott azonosító számú

			resveratrol jótékonyan támogatja a szívizom és az agy egészséges vérellátását.”	(1849) állítás alkalmazási feltételein
			„[...] képesek áthatolni a vér-agy gáton, így védik az agysejteket a károsító hatásoktól.”	Az állítás túlterjeszkedik az EFSA listán található, hivatkozott azonosító számú (1849) állítás alkalmazási feltételein
Máriatövis mag Hatóanyagtartalom: 5 mg	2641 Előírt hatóanyagtartalom: 130,2 mg	antioxidant	„Elősegíti a máj regenerációját”	Nem azonos jelentéstartalom
Olajfa levél Hatóanyagtartalom: 4 mg	1882 Előírt hatóanyagtartalom: -	Bizottság nem hagyta jóvá	„keringésjavító hatás”	Állítás megfelel (3781), de a hatóanyag tartalma kevesebb
	3738 Előírt hatóanyagtartalom: 17-36g	Elimination. Traditionnally used to contribute/support/help to elimination by kidneys - Traditionnally used to contribute/support/help to hydric elimination - Traditionnally used to contribute/support/help to elimination by the urinary tract - Traditionnally used to contribute/support/help to elimination functions of the organism	„Segít a normális vérnyomás fenntartásában.”	Állítás megfelel (3781), de a hatóanyag tartalma kevesebb
	3781 Előírt hatóanyagtartalom: 250-500 mg	Contributes to the maintenance of a normal blood pressure. Traditionally known for helping the blood circulation and vascular pressure.	„[...] jótékony hatást gyakorolhat a vér cukorszintjére.”	Nem azonos jelentéstartalom

111. Ennek alapján az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Diabo étrend-kiegészítő népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi gyakorlat egyik fő üzenete az, hogy a termék a vércukorszint normális szinten tartására, emésztés elősegítésére a szervezet védekező képességének növelésére alkalmas.
112. Az eljáró versenytanács emlékeztet arra, hogy az élelmiszerek kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie.
113. Ezért az eljárás alá vont vállalkozás által becsatolt, a termék egészségre gyakorolt hatását alátámasztó bizonyítékokat⁴⁶ (tudományos folyóiratokból, szakkönyvekből idézett állításokat) az eljáró versenytanács nem fogadja el. Nem vizsgálta, hogy azok alátámasztják-e a vizsgált kereskedelmi kommunikációban közzétett egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állítások valóságtartalmát, hiszen a GVH eljárása nem vezethet az EFSA, illetve az Európai Bizottság eljárásával ellentétes eredményre. Az állítások szakmai szempontból történő értékelését az EFSA végzi el, az állítások alkalmazhatóságáról pedig az Európai Bizottság dönt. Amint a fentiekben hangsúlyozásra került, a GVH csak az ágazati szabályoknak való megfelelést – ami jelen esetben az EFSA által kezelt konszolidált listán vagy az Európai Bizottság által kezelt közösségi listán való szereplést jelenti – vizsgálhatja.
114. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Bizottság egyik hatóanyag tekintetében sem engedélyezett egészségre vonatkozó állítást. Az eljárás alá vont a Diabo étrend-kiegészítő összetevőivel kapcsolatban tett állítások igazolásaként a 2842, 2013, 2014, 2128, 2129, 2147, 2148, 2059, 2060, 1849, 2641, 1882, 3783, 3781 azonosító számú, EFSA által kezelt konszolidált listán található állításokra hivatkozott. A táblázat alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vont által hivatkozott EFSA állítások közül a 2013., 2128., 2129., 2060., 2842. számú állítások fogadhatók el az adott kommunikációs állítások tekintetében. A becsatolt EFSA állítások közül az 1849. azonosítójú állítás tartalmában túlmutat az eljárás alá vont által alkalmazott kommunikáción. A 2842., 3781. azonosító számú állításokhoz párosítható hasonló jelentéstartalmú kommunikáció, azonban az alkalmazási előírásoknak megfelelő hatóanyagtartalom nem éri el a vizsgált termék adott összetevőjére vonatkozó hatóanyagtartalmát.
115. A Diabo étrend-kiegészítő összetevőire vonatkozóan rendelkezésre áll az Európai Bizottság által elfogadott, ún. közösségi listán szereplő egészségre vonatkozó állítások listája. A lista az európai élelmiszer hatóság, az EFSA általi véleményezést követően kerül elfogadásra. Az Európai Bizottság által elfogadott lista, az *EU Register on nutrition and health claims* elérhető a lágjegyzetben jelzett linken.⁴⁷
116. A lista szerint az Európai Bizottság - tudományos bizonyíték hiányában - több, az eljárás alá vont által kommunikált állítást nem engedélyezett. Így azok nem voltak alkalmazhatóak a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének

⁴⁶ Vj/72-18/2015. sz. irat, Vj/72-30/2015. sz. adatszolgáltatás.

⁴⁷ <http://ec.europa.eu/nuhclaims/?event=search&CFID=1653287&CFTOKEN=94bdeed02033beea-BA3265CF-A7BD-C946-2F0EA8DF4A94168C&jsessionid=9312da9fba60ef6f75d7714d20576e544f2bTR>

megállapításáról szóló 432/2012/EU rendelete (a továbbiakban: 432/2012/EU rendelet) értelmében. Ezen nem engedélyezett állítások listáját tartalmazza az alábbi táblázat:

Nutrient, substance, food or food category	Claim	Reasons for non-authorisation	Health relationship	EFSA opinion reference	Entry ID
Natural Grape Extract From red grape skin	In healthy balanced diet natural Grape antioxidants help to protect body's cells against free-radicals, and so make a contribution towards reinforcing body's defences With natural grape antioxidants With natural grape polyphenols	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, <u>this claimed effect for this food has not been substantiated.</u>	Protection of DNA, proteins and lipids from oxidative damage	2010;8(2):1489	2059
Resveratrol	Due to its antioxidant activity, resveratrol contributes to cell protection from the damage caused by free radicals. Provides antioxidant protection. Helps to scavenge free radicals which are responsible for skin aging. Helps to fight against skin aging thanks to its antioxidant activity.	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, <u>this claimed effect for this food has not been substantiated.</u>	Protection of DNA, proteins and lipids from oxidative damage	2010;8(2):1489	1957
Name of Food product: Olive Biophenols Description of food in terms of food legislation categories: Food supplement Was food on Irish market before 1st July 2007: No	Exact wording of claim as it appears on product: A potent source of olive biophenols with anti-inflammatory properties Examples of any alternative wording that may be used in relation to claim: Olive biophenols can reduce inflammation related to Osteoarthritis and Rheumatoid arthritis Is claim a picture: No	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, <u>this claimed effect attributes to this food the property of preventing, treating or curing a human disease, or refers to such properties which is prohibited for foods.</u>	"anti-inflammatory properties"	2011;9(4):2033	1882

117. Az EFSA által kezelt konszolidált listán található Diabo termék összetevőivel kapcsolatos állítások jegyzéke az 1. számú melléklet táblázatában található. .
118. A fenti nem jóváhagyott állításokat tartalmazó táblázatban szereplő állítások közül kettőre (1882., 2059.) hivatkozott az eljárás alá vont. Az EFSA véleményezését követően a Bizottság dönt egy adott állítás alkalmazhatóságáról: amennyiben nem hagyja jóvá, úgy jogszerűen nem alkalmazható. Tekintettel arra, hogy a két állítást a Bizottság nem engedélyezte, azok nem fogadhatóak el bizonyítékként.
119. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a többi, az eljárás alá vont által alkalmazott kommunikációs állításokhoz⁴⁸ nem társítható a becsatolt EFSA állításokhoz tartozó jelentés.
120. Bár az eljárás alá vont nem csatolt be a fentiekén kívül EFSA állításokat, az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az alábbi táblázatban szereplő EFSA állítások lehetnek relevánsak a vizsgált termék hatóanyagainak tekintetében.

Termék csomagolása					
Összetevő	Az eljárás alá vont által alkalmazott állítás	EFSA azonosító szám	Termék hatóanyagtartalom	Szükséges hatóanyag	Megfelel a rendeletnek?
Lepkeszegmag	„A Lepkeszegmag hozzájárul a normális vércukorszint fenntartásához!”	3622	106 mg	2,5 g	IGEN
		4186		0,5 g-3 g	
		4260		90 mg	
Nyomatott sajtó					
Összetevő	Az eljárás alá vont által alkalmazott állítás	EFSA azonosító szám	Termék hatóanyagtartalom	Szükséges hatóanyag	Megfelel a rendeletnek?
Lepkeszegmag	„A Lepkeszegmag hozzájárul a normális vércukorszint fenntartásához!”	3622	106 mg	2,5 g	IGEN
		4186		0,5 g-3 g	
		4260		90 mg	
E-dm levelek					
Összetevő	Az eljárás alá vont által alkalmazott állítás	EFSA azonosító szám	Termék hatóanyagtartalom	Szükséges hatóanyag	Megfelel a rendeletnek?
Lepkeszegmag	„emésztést elősegítő”	2842	-	6X300 g/day	NEM
		3952		3-18 g	
Fahéj	„hatása van a	2013	66 mg	5 mg	IGEN

⁴⁸ Megj.: a táblázatban külön jelölésre került.

	szervezet cukorháztartására. ”				
Orvosi zsálya	„emésztést elősegítő”	3814	9 mg	1-1,5 gr	NEM
Olajfa levél	„keringésjavító hatás”	3781	4 mg	250-500 mg	NEM
Honlap					
Összetevő	Az eljárás alá vont által alkalmazott állítás	EFSA azonosít ó szám	Termék hatóanyagtartal -ma	Szükséges hatóanyag	Megfelel a rendeletek k?
Lepkeszegma g	„Hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásában.”	3622	106 mg	2,5 g	IGEN
		4186		0,5 g-3 g	
		4260		90 mg	
	„emésztést elősegítő”	2842		6X300 g/day	NEM
	3952	3-18 g			
	„roboráló” ⁴⁹	-		-	NEM
	„alkalmassá teszi a betegség következtében legyengült szervezet erősítésére”	-		-	NEM
„Elősegíti a gyomor és bélrendszer jólétét.”	2842	6X300 g/day	NEM		
Fahéj	„Az egészséges életmód részeként segít a normál vércukorszint fenntartásában.”	2013	66 mg	5 mg	IGEN
		3323		0,5-3 g	
	„[...] jótékony hatással lehet az LDL (rossz) koleszterinszintre.”	-		-	NEM
	„Segítheti az emésztést.”	2014		1,5-4 g	NEM
Szegfűszeg	„Segíti az	2128	44 mg	1-0,05 g ⁵⁰	IGEN

⁴⁹ Jelentése: testsúlynövelő. Lásd: http://amnutrition.hu/?event=100306&mainmenu_id=352&name=diet&id=1678 ,
<http://www.webbeteg.hu/cikkek/egeszseges/18293/roboralo-etrend>

⁵⁰ A 0,05 g miatt a hatóanyagtartalmat elfogadta az eljáró versenytanács, mert megközelíti az előírt mennyiséget.

	egészséges emésztést.”				
	„Magas az az antioxidáns tartalma”	2132		1-0,05 gr	IGEN
	„hatékonyan méregteleníti a szervezetet a környezeti szennyeződésektől.”	-		-	NEM
	„Jó hatással van az emésztésre.”	2128		1-0,05 gr	IGEN
	„Támogatja a szív és érrendszert, segít a normális vérkeringés fenntartásában.”	2129		1-0,05 gr	IGEN
Vörös szőlő mag- és héj	„Az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel bevitt szőlő antioxidánsai segítenek megvédeni a szervezet sejtjeit a szabadgyökök ellen és így hozzájárulhatnak a szervezet védekező képességének erősítéséhez.”	1957	6 mg	1 -10 mg	IGEN
	„A resveratrol segít megőrizni az erek és mikrokapillárisok rugalmasságát és ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringéshez”	-		-	NEM
	„A resveratrol jótékonyan támogatja a szívizom és az agy egészséges	-		-	NEM

	vérellátását.”				
	„A sejthártyán áthatolva az egész szervezetben képes kifejteni antioxidáns hatását.”	2060		up to 300 mg/day	IGEN
	„[...] képesek áthatolni a vér-agy gáton, így védik az agysejteket a károsító hatásoktól.”	-		-	NEM
Máriatövis mag	„Elősegíti a máj regenerációját.”	3585	5 mg	12-15 g vagy 10-15 mg/kg	NEM
		3821		200-400 mg	
	„Magas antioxidáns tartalma van. [...] segítenek megszabadítani a szervezetet a szabadgyököktől, ezáltal lelassítani az öregedési folyamatokat.”	3822		12-15 g vagy 10-15 mg/kg/day	NEM
Olajfa levél	„Segít a normális vérnyomás fenntartásában.”	3781	4 mg	250-500 mg	NEM
	„[...] hatékonyabb antioxidánsnak bizonyult”	3780		250-500 mg	
	„[...] jótékony hatást gyakorolhat a vér cukorszintjére.”	3782		250-500 mg	
Orvosi zsálya levél	„fertőtlenítő, baktériumölő”	2359	9 mg	0,11 g	NEM
	„gyulladásgátló hatásúak”	-		-	NEM

121. A táblázatban szereplő kommunikációs állítások átmeneti időszakot élveznek, ugyanakkor ezen állítások alkalmazása során is figyelembe kell venni a hatóanyagra vonatkozó mennyiségi előírásokat, tehát azt, hogy a termék egy adott hatóanyagot olyan mennyiségben tartalmazzon, amely az állítás szerinti általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi.
122. A táblázatban szereplő kommunikációs állítások közül a lepkeszegmagra („*hozzájárul az egészséges vércukorszint fenntartásában.*”), a fahéjra (*hatása van a szervezet cukorháztartására*”, „*Az egészséges életmód részeként segít a normál vércukorszint fenntartásában*”), a szegfűszegre („*Segíti az egészséges emésztést*”, „*Magas az antioxidáns tartalma*”, „*Jó hatással van az emésztésre*”, „*Támogatja a szív és érrendszert, segít a normális vérkeringés fenntartásában.*”) és a vörös szőlő mag-és héjra („*A sejthártyán áthatolva az egész szervezetben képes kifejteni antioxidáns hatását*”) tett kommunikációk tekintetében azonosított azonos tartalmú, egészségre vonatkozó EFSA állítást az eljáró versenytanács, mely hatóanyag mennyiségére tekintettel is megfelel a rendelet szabályainak.
123. A honlapon közzétett állítások közül a lepkeszegmához („*roboráló*”, „*alkalmassá teszi a betegség következtében legyengült szervezet erősítésére*”), fahéjhoz („*[...] jótékony hatással lehet az LDL (rossz) koleszterinszintre*”, „*Segítheti az emésztést*”), szegfűszeghez („*hatékonyan méregteleníti a szervezetet a környezeti szennyeződésektől*”), vörös szőlő mag-és héjhoz („*A resveratrol segít megőrizni az erek és mikrokapillárisok rugalmasságát és ezáltal hozzájárul az egészséges vérkeringéshez*”, „*A resveratrol jótékonyan támogatja a szívizom és az agy egészséges vérellátását*”, „*[...] képesek áthatolni a vér-agy gáton, így védik az agysejteket a károsító hatásoktól*”) és az orvosi zsályához („*gyulladásgátló hatásúak*”) nem társítható hasonló, rokonértelmű EFSA állítás, így az erre tett egészségre vonatkozó állítások használata nem felel meg a rendelet előírásainak.
124. Az e-dm levelekben alkalmazott lepkeszegmagra („*emésztést elősegítő*”) orvosi zsályára („*emésztést elősegítő*”), olajfa levélre („*keringésjavító hatás*”); a honlapon alkalmazott lepkeszegmagra („*emésztést elősegítő*”, „*elősegíti a gyomor és bélrendszer jólétét*”) máriatövis magra („*elősegíti a máj regenerációját*”, *Magas antioxidáns tartalma van. [...] segítenek megszabadítani a szervezetet a szabadgyököktől, ezáltal lelassítani az öregedési folyamatokat.*”), olajfa levélre („*Segít a normális vérnyomás fenntartásában.*”, „*[...] hatékonyabb antioxidánsnak bizonyult*”, „*[...] jótékony hatást gyakorolhat a vércukorszintjére.*”) és az orvosi zsályára („*fertőtlenítő, baktériumölő*”) vonatkozó kereskedelmi kommunikációhoz kapcsolható EFSA állítás alkalmazási előírása szerinti hatóanyagtartalmat nem tartalmazza a termék, így ezek vonatkozásában tett egészségre vonatkozó állítások használata nem felel meg a rendelet előírásainak.
125. A fentiek alapján az eljáró versenytanács Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, a Diabo étrend-kiegészítő összetevőivel kapcsolatosan tett egészségre vonatkozó állítások jogsértőek az alábbiak szerint:
- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. szeptember 12. és 2014. október 6. között elküldött e-dm levelekben használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást;

- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a honlapon használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást.

IX.9.2. A Diabo étrend-kiegészítőre tett egészségre gyakorolt kedvező hatásra általánosságban utaló állítások értékelése

126. A Diabo étrend-kiegészítőre tett általános egészségre vonatkozó állítások értékelése előtt az eljáró versenytanács jelzi, hogy ekörben bírálja el a termékkel kapcsolatban tett pozitív fogyasztói jelzéseket is. A vevők a termék használatával kapcsolatos kedvező tapasztalataival és az azokra alapított reklámállításokkal kapcsolatosan az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy a Vj/46/2009. számú versenyfelügyeleti eljárásban meghozott döntés elvi élel mondta ki, hogy valamely személytől származó idézet, (szakmai) vélemény, felhasználói tapasztalat tájékoztatásban történő elhelyezése nem mentesít a versenyjogi felelősség alól. Az ilyen megoldással a reklámban vagy bármely más tájékoztatási anyagban szereplő közlések a vállalkozás tájékoztatásának (az ő gazdasági érdekeit szolgáló közlésnek) minősülnek.⁵¹ A fogyasztói tapasztalatoknak ugyanazon elvárásoknak kell megfelelniük, mint minden egyéb, a fogyasztók irányába közölt kommunikációnak, így azok közzétételekor a vállalkozásnak meg kell bizonyosodniuk arról is, hogy azok megfelelő bizonyítékkal alátámaszthatók-e. Önmagukban azonban nem tekinthetők tudományos ismeretnek a pozitív terméktapasztalatok és a betegektől származó vélemények.⁵²
127. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács figyelembe vette a honlapon és e-dm levelekben megjelenített vásárlói beszámolókat, tapasztalatokat. A honlapon lévő – az eljárás alá vont által tett – kijelentés, mely felhívja a figyelmet arra, hogy a vásárlói tapasztalatok a fogyasztók személyes véleményét tükrözik („A hatóanyagokkal kapcsolatos vásárlói tapasztalatok kizárólag a vásárlók személyes véleményét tükrözik. Az állításokat változtatás nélkül tesszük közzé, azok nem általánosíthatók, nem tekinthetők tanácsként személyes problémánkra, nem helyettesíthetik szakember véleményét. A 37/2004 (IV. 26.) EU-s rendeletben foglaltak szerint az étrend-kiegészítők nem alkalmasak betegségek és a szervezet esetleges működési zavarainak kezelésére, megelőzésér, gyógyítására.”), ekképp nem releváns.
128. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a vizsgált kereskedelmi kommunikáció számos olyan állítást tartalmaz a Diabo általános egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan, amelyekben nem került megjelölésre az, hogy az adott tulajdonság mely összetevő hatásának tulajdonítható. Ilyenek:

Nyomtatott sajtó

- „Összetevői hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához.

⁵¹Lásd a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénnyel, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény III. fejezetével és a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvénnyel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (a továbbiakban: Elvi döntések) I.2.1. pontja

http://www.gvh.hu/data/cms1030603/VT_elvi_allasfoglalasok_fttv_2015_03_09.pdf

⁵² Lásd Elvi döntések I.6.42. pontja

Tartósítószeret nem tartalmaz
Magas hatóanyag tartalom
Magyar termék
7 gyógynövény kivonata:
Lepkeszeg-mag (Trigonella foenum-graecum)
Fahéj (Cinnamonum zeylanicum)
Szegefűszeg (Syzygium aromaticum)
Orvosi zsálya levél (Salvia officinalis)
Vörös szőlő mag és héj (Resveratrol)
Máriatövis-mag (Silybum marianum)
Olajfa levél (Olea europea)
Herba D”

E-dm levél:

- „[...] és a többi összetevővel együtt pozitív hatással lehet olyan problémákra is, mint a magas koleszterin és testtömeg.”
- „[...] Emellett sokkal jobb a közérzetem.”

Honlap

- [...] „Emellett sokkal jobb a közérzetem.”
- [...] „Lényegesen javult a közérzetem” [...]

129. A fentiekben ismertetett, az egészségre gyakorolt kedvező hatásra általánosságban utaló állítások – az e-dm levelekben, nyomtatott sajtóban, honlapon – alkalmasak arra, hogy a fogyasztói döntéseket befolyásolják, mivel a jogszerűen alkalmazott állításokkal összehasonlítva további kedvező tulajdonságokkal ruházzák fel az érintett termékeket, így azt a benyomást keltheti a fogyasztóban, hogy Diabo termék fogyasztása előnyösebb, hasznosabb lesz számára.
130. Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy a 1924/2006/EK Rendelet IV. fejezete 10. cikk (3) bekezdése szerint a tápanyag vagy az élelmiszer – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt az 1924/2006/EK Rendelet 13. vagy 14. cikkében meghatározott listában szereplő egészségre vonatkozó egyedi állítás is kíséri.
131. Ennek okán a fentiekben hivatkozott közlések az egyedi – hatóanyagra vagy tápanyagra vonatkozó – állítások nélkül jogszerűen nem alkalmazhatóak.
132. A fentiek alapján az eljáró versenytanács Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, hogy a Diabo étrend-kiegészítővel kapcsolatosan tett egészségre vonatkozó állítások megtévesztőek az alábbiak szerint:

- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. szeptember 12. és 2014. decembere között a nyomtatott sajtóban (2014. október 9-i Vasárnap Reggel, 2014. decemberi Elixír magazin) és az e-dm levelekben (2014. szeptember 12., 2014. október 6.) használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást;
- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a nyomtatott sajtóban (2015. 01. 14-i, 2015.01. 21-i, 2015. 01. 28-i Bors, 2015. 01. 18-i, 2015. 02. 08-i, 2015. 02. 15-i, 2015. 06. 07-i, 2015. 07. 05-i Vasárnap Reggel) és a honlapon (2014. 12. 16-i és a 2016. január 29-i honlapmentés) használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást.

133. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a termékre vonatkozó általános megállapításokat az összetevőkre vonatkozó EFSA állítások közül több is alátámasztja, például hogy

- hozzájárulnak a vércukorszint normál szinten tartásához,
  - elősegíti az emésztést, a bélrendszer megfelelő működését,
  - kiegyensúlyozott diéta mellett hatással van a lipidek metabolizmusára (koleszterin, triglicerid), és támogatja és kiegyensúlyozza a koleszterin metabolizmusát,
  - energiát adnak, hozzájárul a mentális és fizikai teljesítőképességhez, a fáradtság leküzdéséhez,
  - serkenti a vérkeringést, segíti a véráramlás normális szinten tartását,
  - antioxidáns, erősíti a szervezet védekező képességét,
  - elősegíti a máj egészséges működését, méregtelenítést,
- így e tényezőt az esetlegesen kiszabott bírság mértékének mérlegelése körében enyhítő körülményként vette figyelembe.

IX.9.3. A Diabo étrend-kiegészítőnek gyógyhatást tulajdonító állítások értékelése

134. Az emberi szervezetre irányuló hatásokra utaló állítások eltérnek abból a szempontból, hogy azok a szervezet milyen állapotára vonatkoznak. Amint azt az eljáró versenytanács az előbbieken hangsúlyozta, az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék használata (fogyasztása) és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. Az egészség helyreállítását, az állapot javulását célzó tevékenység gyógyítás, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Az egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a drasztikus, illetve nem

egészségvédő és -megelőző, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás.⁵³

135. A gyógyhatásra utaló állításokkal kapcsolatosan szükséges kiemelni, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Az 1924/2006/EK rendelet 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állításokat akkor lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételüket az ilyen megengedett állításokat és az állítások alkalmazásának szükséges feltételeit tartalmazó közösségi listába, a rendeletben megállapított eljárásnak megfelelően. Ha ilyen eljárásra nem kerül sor, egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, így egy erre irányuló bizonyítási kísérlet a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.
136. Az általános közfogyasztásra szánt élelmiszerekről jogszerűen tehető állítások csak ezen jogszabályi tilalmat szem előtt tartva határozhatók meg. Ha egy termék kapcsán annak forgalmazói túl kívánnak lépni e korláton, akkor más minőségben, adott esetben gyógyszerként kell forgalomba hozniuk a terméket.
137. Az eljáró versenytanács ezért kifogásolhatónak ítéli azokat a kereskedelmi kommunikációkat, amelyek jogszabály által tilalmazott állítást tartalmaznak, figyelemmel arra, hogy élelmiszernek (így a Diabo étrend-kiegészítőnek) nem tulajdonítható betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság, illetve nem kelthető ezen tulajdonságok meglétének benyomása.
138. A GVH nem azt vizsgálta a jelen esetben, hogy az egyes állítások valósak-e önmagukban, hanem azt, hogy azok az ágazati jogszabályok szerint alkalmazhatóak-e, azokat a szakhatóság – jelen esetben az Európai Bizottság – engedélyezte-e, jóváhagyta-e, értékelte-e egyáltalán.
139. A jelen határozat IV. fejezetében található táblázatokban megjelölt, a Diabo étrend-kiegészítő népszerűsítésére használt kommunikációs eszközök az alábbi állításokkal fogalmaznak meg (részben egymást erősítve, részben önmagukban) gyógyhatást:

E-dm levél

- „A Természet Erejével a Cukorbetegség ellen!”
- „Ön is szeretné csökkenteni magas vércukorszintjét?”
- „Válasszon járványszerűen terjedő problémájára forradalmian új, 100 %-ban természetes anyagot, mely nem jár ismert mellékhatásokkal!”
- „Engem is gyötörtek a rosszulletek, a gyengeség, az álmoság, a koncentrációképesség zavara, időnként szapora szívdobogás, fokozott verejtékezés. Vércukorcsökkentő hatású természetes készítményt ajánlottak nekem, és nem bántam meg, hogy’ kipróbáltam, sőt! Már egy hónap elteltével jelentős mértékben javult az

⁵³ Főv. Ítéletábra 2.Kf. 27.127/2004/12., Vj-103/2003.

állapotom, és a tudat, hogy természetes, növényi eredetű készítményt fogyasztok, megnyugvással tölt el most is.”

- „Szeretnénk bemutatni egy olyan gyógynövényekből álló készítményt, melynek fő összetevője hozzájárul a vércukorszint csökkentéséhez.”
- „Számos tudományos publikáció igazolja a Diabo gyógynövényi összetevőinek vércukorszint-csökkentő hatását.” „Két hónap elteltével az orvos által felírt gyógyszeradagnak a negyede is elegendőnek bizonyul a normális vércukorszintem fenntartásához. Az anyagcserém is látványosan javult. [...]”
- „Azóta abbahagytam a magas vércukorszintemre felírt gyógyszerek szedését. Nem csökkentettem a szénhidrátbevitelmet, mégis normális szintre állt be a cukrom, gyógyszer szedése nélkül is. [...], és elmúltak a hipoglikémiás rosszuléteim.
- „Csökkentse magas vércukorszintjét természetes úton a Diabo-val!”
- „Szeretnénk bemutatni egy olyan gyógynövényekből álló készítményt, melynek fő összetevője hozzájárul a vércukorszint csökkentéséhez.”
- Orvosi zsálya: „jelentős vércukorszint-csökkentő, gyulladáscsökkentő hatás”
- Olajfalevél: „vérnyomáscsökkentő hatás”
- Máriatövismag: „A diabétesz következtében kialakuló máj problémákat enyhítő hatás”
- Lepkeszegmag: „vércukorszint- csökkentő hatás”
- Szegfűszeg: „Tradicionalis gyógynövényként szerepel a diabétesz kezelésében”
- Vöröszőlőmag és –héj: „Igazoltan meggátolja a diabétesz kialakulását”

Honlap (2014. december 16-i és 2016. január 29-i honlapmentés alapján)

- „Mivel minden nap kétszer / reggel éhgyomi és este / méri, a cukorszintet az egy hónappal ezelőtti értékekhez képest 2-2,5 egységgel csökkent a cukor szint. Az étrendje változtatása nélkül egyenletes, tehát nem ingadozik.”
- „A meforál 3×1-ből 2×1 lett, a reflux-ra szedett gyógyszereket elhagytam, a Letrox 150 mg-ból 112,5mg lett,a vérnyomás csökkentőkből az egyiket elhagytam (Lacipil),a másiból (karbikombi) napi ½ tablettát szedek.”
- „A cukrom ingadozott, de a szomjúságom és a szájszárazságom csökkent a Diabótól. [...] A Diabóval együtt folyamatosan el kezdett csökkenni, bár időnként vannak kiugrások/02,22-én 9,4volt, de ezt betudom, hogy néha “kirúgok a hámból”./ de már lement 8 alá a cukrom, sőt egy nappal később, február 23-án 6,7-et mértem-éhgyomri-, amit nem akartam elhinni. A másik nagy változás, amit - egyértelmű, hogy - a Diabónak köszönhetek, hogy a Gamma GT 55 lett - nem is emlékszem, hogy valaha is volt ennyi, a triglicerid érték 1 egész értékkel csökkent, és javult a jó koleszterinem is. A gyógyszert fele adagban szedem az elejétől kezdve, mivel bizakodom, hogy a Diabó segít annyit, hogy nem kell még erős gyógyszereket

szednem. Továbbra is használom a Diabót, mert el szeretném érni a normális cukorszintet, és remélem hogy sikerülni fog.”

- „Az Anyu három hete szedi, napi 2X, az éhgyomri 7,2-s értéke 6,2-re csökkent, tegnap mértem.
- „Közel 1,5 havi adag beszedése után már tudtam csökkenteni a gyógyszer adagon. [...] Mióta szedem a Diabot csökkentettem a merkformint 3000-re a Diaprel MR-t 90 re és a cukor értékek 5,6 alatt vannak még napközben étkezés előtt is 5 alatti értékeket mutatnak.”
- „Két hónap elteltével az orvos által felírt gyógyszer adagnak a negyede is elegendőnek bizonyul normális vércukorszintem fenntartásához. Az anyagcserém is látványosan javult. [...]”
- „Azóta abba hagytam a magas vércukorszintemre felírt gyógyszerek szedését. Nem csökkentettem a szénhidrát bevitelét mégis normális szintre állt be a vércukrom gyógyszer szedése nélkül is. [...] és elmúltak a hipoglikémiás roszulléteim.
- Szegfűszeg: „A szegfűszeg kivonat tradicionális gyógynövényként szerepel a diabétesz kezelésében.”
- Orvosi zsálya levél: „Segít a vércukorszint és a vérnyomás csökkentésében.”
- Olajfa levél: „Magas polifenol tartalom, mely hozzájárul a szervezetben lévő gyulladások megelőzéséhez.”
- Vörös szőlő mag- és héj: „A PTE 2sz. Belgyógyászati klinikáján egyértelműen igazolták, hogy a szőlő héjában található rezveratrol az emberben érzékenyíti a sejteket az inzulinra, így meggátolja a diabétesz kialakulását.”
- Lepkeszegmag: Klinikai vizsgálatok igazolták, hogy késlelteti a szervezetben a cukor felszívódását és ez által csökkentheti a vércukorszintet. Francia kutatók izoláltak a magból egy molekulát, a 4-hidroxi izoleucint, amely részt vesz az inzulinszint szabályozásában.
- Az izraeli Hebrew Egyetemen 1998-ban elvégzett klinikai vizsgálatok megállapították, hogy a rendszeres fogyasztása 18-26%-kal csökkentette a koleszterin szintet, ezért jelentős szerepe van az érrelmeszesedés és koronaér szűkület kialakulásának megelőzésében.
- A fahéjban lévő A típusú polifenolok utánozni tudják az inzulin hatását, továbbá együttműködnek a hasnyálmirigy vércukor csökkentésében részt vevő hormonjaival. A fahéj hatóanyagai megvédik a szervezetet a tartósan magas vércukorszint következtében kialakuló szövődeményektől.
- Klinikai kimutatták, hogy a szegfűszegben található eugenol eredményesen segíti a vércukorszint csökkentését
- A szőlőmag ezen kívül proantocianidinokat (korábbi nevükön piknogenolokat) is tartalmaz. Ez utóbbiakról feltételezik a kutatók, hogy fontos szerepük van a szív- és érrendszeri betegségek megelőzésében.

- A máriatövis egészségre gyakorolt pozitív hatása a Silymarin nevű flavonoid komplexnek tulajdonítható, mely a gyógynövényt igen hatékonyvá teszi a krónikus vírusos májgyulladás (hepatitis), valamint a májsugorodás (cirrózis) kezelésében. A Silymarin segít a károsodott májsejtek helyreállításában. Megfigyelték, hogy a máriatövis fogyasztásának egyéb pozitív hatásai is vannak: segít csökkenteni az inzulinrezisztenciát, ezáltal a cukorbetegség kezelését segítheti.
- A vizsgálatban összesen 500 fő vett részt. A páciensek 2 kapszulát (500mg olajfalevél-kivonat/kapszula) szedtek 3-szor naponta, és csökkentették az adagot 4x1 kapszulára, ha a tüneteik enyhültek.
- 164 légzőszervi vagy tüdőt érintő betegből (mandulagyulladás, garatgyulladás, tüdőgyulladás, hörghurut) 157 teljesen meggyógyult 6-nak az állapota javult, 1 betegről nem volt hír;
- 67 fogászati problémával (fogbél-gyulladás, leukoplakia, szájnyálkahárthagyulladás) küzdő betegből 60 teljesen meggyógyult, 5 beteg állapota javult, 2 állapota nem változott;
- 209 betegből, akik vírusos vagy bakteriális eredetű bőrfertőzésben szenvedett 150 teljesen meggyógyult, 59 állapota javult;
- 17 gyomorfekéllyel és Helicobacter pylori fertőzöttek bár nem gyógyultak meg teljesen, javulást mutattak;
- 43 páciens közül, akiknek immunrendszer gyengeségük volt 40 immunstátusza javult, míg 3 páciens állapota nem változott.

140. A cukorbetegség lényege, hogy az inzulin, amelyet a hasnyálmirigy termel, hiányzik a szervezetből vagy nem fejt ki hatását megfelelően. A betegség évek alatt fejlődik ki, kezdetben nincsenek tünetei, de később kialakuló szövődményei súlyos károkat okozhatnak. Bármilyen okból nem működik megfelelően a szervezet, elmondható, hogy az emberi test zavarai, a betegségek és a tüneteik befolyásolására, megelőzésére vonatkozó (kedvező tartalmú) termék-üzenetek, az egymásra épülő, egymást erősítő állítások összességükben a fogyasztók számára gyógyhatás állításokat közvetítenek, ugyanez igaz a cukorbetegséget megelőző kezdeti tünetek kapcsán is.

141. A kereskedelmi kommunikációk összhatásukban olyan benyomást keltenek, hogy a Diabo termék hatása túllép az étrend-kiegészítő termékeknek jogszerűen tulajdonítható hatásokon, lehetővé téve, hogy a fogyasztók a Diabo terméknek betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságot tulajdonítsanak.

142. Megjegyzendő, hogy maguk a kommunikációban alkalmazott szavak (*cukorbetegség, vérnyomás csökkentése, vércukor csökkentése, kezelés, hipoglikémiás roszullét, gyógyszer elhagyása*) is azt erősítik, hogy ez egy rendellenes állapot; így az ezen állapotok javulását ígérő hatás egyértelműen gyógyhatás üzenetét hordozza magában.

143. A Diabo étrend-kiegészítő esetében nem került sor annak gyógyszerre minősítésére, illetőleg az eljárás alá vont vállalkozás nem jelölt meg olyan közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktust, jelen esetben olyat, amely engedélyezné az 1924/2006/EK rendelet 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti betegség kockázatának csökkentésével

kapcsolatos állítás alkalmazását, és amely alapján jogszerűen lehetne a vizsgálat alá vont terméknek gyógyhatást tulajdonítani.

144. Figyelemmel a fentiekre, az eljáró versenytanács a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapítja, hogy
- a Deko-Impex jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azáltal, hogy a Diabo étrend-kiegészítőt az e-dm levelekben 2014. szeptember 12. és október 6. között olyan gyógyhatásra utaló állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak, ezáltal pedig megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat.
  - a Deko-Impex jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azáltal, hogy a Diabo étrend-kiegészítőt a honlapon 2014. december 16. és 2016. január 29. között olyan gyógyhatásra utaló állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak, ezáltal pedig megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdésében foglalt tilalmat.

IX.9.4. Az eljárás megszüntetésével kapcsolatos körülmények értékelése

145. Az eljáró versenytanács a fentiekén kívül megállapította, hogy a televízióban közzétett kereskedelmi kommunikáció, szórólap, Bors napilap 2014. október 5-i száma, illetve a boltokban alkalmazott szóbeli tájékoztatás⁵⁴ megtévesztésre való alkalmasságának megítéléséhez szükséges információk jelen eljárásban nem állnak rendelkezésre, és azok beszerzése az eljárás folytatása esetén sem várható, ezért ezen állítás vonatkozásában az eljáró versenytanács az eljárást a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján megszüntette.
146. Tekintettel arra, hogy a Bors 2014. november 5-i, 2015. január 14-i, január 21-i, január 28-i számában megjelenő PR cikkek nem tartalmazzak termékfotót, leírást a termékről, utalást az eljárás alá vont névére, hanem csupán a cukorbetegség veszélyeire, tüneteire és tulajdonságaira hívják fel a figyelmet; illetve figyelembe véve azt a tényt, hogy a vizsgálat nem tárt fel olyan bizonyítékot, amely alátámasztotta volna azt, hogy a PR cikkek megjelenítésével kapcsolatos költségek az eljárás alá vontat terhelték, azokat a Deko-Impex Kft. rendelte meg, ezért a PR cikkek tartalmát az eljáró versenytanács az eljárás alá vont terhére nem kívánja értékelni, ezért ezen állítás vonatkozásában az eljáró versenytanács az eljárást a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján megszüntette.
147. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Vasárnap Reggel 2014. november 9-i, 2015. január 18-i, 2015. február 8-i, 2015. február 15-i, 2015. május 17-i, 2015. június 7-i és 2015. július 5-i számaiban megjelenő PR cikkek vonatkozásában a vizsgálat nem tárt fel olyan bizonyítékot, amely alátámasztotta volna azt, hogy azért az eljárás alá vont fizetett volna, illetve szintén nem tartalmaz olyan leírást, utalást, amely az eljárás alá vont termékére utalna. Így az eljáró versenytanács a Vasárnap Reggel számaiban megjelent PR cikkek tartalmát szintén nem kívánja az eljárás alá vont terhére értékelni, ezért ezen állítás vonatkozásában az eljáró versenytanács az eljárást a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján megszüntette.

---

⁵⁴ Lásd a IV. fejezetben.

X. Összefoglalás

148. Az eljáró versenytanács Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, hogy a Diabo étrend-kiegészítő összetevőivel kapcsolatosan tett egészségre vonatkozó állítások megtévesztőek, azaz
- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. szeptember 12. és 2014. október 6. között elküldött e-dm levelekben használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást;
  - a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a honlapon használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást.
149. Az eljáró versenytanács Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, hogy a Diabo étrend-kiegészítővel kapcsolatosan tett egészségre vonatkozó állítások megtévesztőek, azaz
- a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. szeptember 12. és 2014. decembere között a nyomtatott sajtóban (2014. október 9-i Vasárnap Reggel, 2014. decemberi Elixír magazin) és az e-dm levelekben (2014. szeptember 12., 2014. október 6.) használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást;
  - a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan a 2014. december 16. és 2016. január 29. között a nyomtatott sajtóban (2015. 01. 14-i, 2015.01. 21-i, 2015. 01. 28-i Bors, 2015. 01. 18-i, 2015. 02. 08-i, 2015. 02. 15-i, 2015. 06. 07-i, 2015. 07. 05-i Vasárnap Reggel) és a honlapon (2014. 12. 16-i és a 2016. január 29-i honlapmentés) használt reklámállítások alkalmazásával megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt előírást, valamint Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírást.
150. Ezen túlmenően az eljáró versenytanács a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, hogy
- a Deko-Impex jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azért, hogy a Diabo étrend-kiegészítőt az e-dm levelekben 2014. szeptember 12. és október 6. között olyan gyógyhatásra utaló állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak, ezáltal pedig megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat.

- a Deko-Impex jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azáltal, hogy a Diabo étrend-kiegészítőt a honlapon 2014. december 16. és 2016. január 29. között olyan gyógyhatásra utaló állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak, ezáltal pedig megsértette az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdésében foglalt tilalmat.

XI.

A jogsértés szankciói

151. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy jogsértés megállapíthatóságával kapcsolatban nincs annak jelentősége, hogy az adott magatartással összefüggésben ismertté váltak-e fogyasztói panaszok vagy sem.⁵⁵
152. Az eljáró versenytanács a jogsértéssel érintett időszakot a jogsértő kereskedelmi kommunikációk alkalmazására tekintettel határozta meg, amely 2014. szeptemberétől 2016. januárjáig tartott.
153. Az eljáró versenytanács a 76. § (1) bekezdésének g) pontja alapján megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását, tekintettel arra, hogy a jogsértő tájékoztatás az eljárás alá vont honlapján továbbra is látható.
154. Az eljáró versenytanács a 76. § (1) bekezdésének h) pontja alapján kötelezte az eljárás alá vontat arra, hogy tájékoztassa a GVH-t arról, miként tett eleget az előző pontban leírt eltiltásnak. Erre annak érdekében van szükség, hogy a GVH informált döntést hozhasson az eltiltás ellenőrzésére irányuló esetleges utóvizsgálat megindítása vonatkozásában.
155. Az eljáró versenytanács továbbá a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján bírságot szabott ki az eljárás alá vont vállalkozással szemben a vizsgált magatartás súlyára is tekintettel.
156. Az eljáró versenytanács a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 2/2015. számú, a fogyasztóvédelmi ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló, versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően határozta meg.
157. A bírság összegének megállapításakor az eljáró versenytanács a vizsgált időszak alatt a termék értékesítéséből származó bevétel 5 %-ából indult ki, mert a kommunikációs költségek nagyságát nem tartotta megfelelőnek a jogsértés súlyának értékelésére. Az árbevétel a vizsgált időszakban a nagy- és kiskereskedelmi nettó forgalom összege, azaz 15.280.841 Ft volt, lásd a 17. pontot. Ennek alapján a bírság kiinduló összege 764.000 Ft.
158. Az eljáró versenytanács a Deko-Impex magatartásának értékelése kapcsán (a második vonatkozásában különösen jelentős) enyhítő körülményként vette figyelembe venni, hogy
  - a Diabo termékre általánosságban megfogalmazott egészségre vonatkozó állítások közül több olyan is volt, amely megfelelő lehetett volna, ha az összetevő neve is feltüntetésre került volna;

---

⁵⁵ Lásd: Elvi jelentőségű döntések (Fttv.) I.3.9. pontja.

- az eljárás alá vont az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának megismerését követően az abban foglaltakat teljes körűen elfogadta és azzal egyetértő nyilatkozatot tett.⁵⁶

159. Az eljáró versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy

- a jogsértő kereskedelmi gyakorlat tanúsítása időben elhúzódott, több mint egy éven át valósult meg, és jelenleg is valószínűsíthetően tart;
- a jogsértő kereskedelmi gyakorlat egészségügyi problémával érintett fogyasztókat célozott meg, akik az átlagosnál érzékenyebbek az egészségügyi problémájukkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk iránt;
- az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének. Az eljáró versenytanács a felróhatóság körében értékelte, hogy az eljárás alá vont az adott – az emberi egészség védelme miatt fokozott felelősséget kívánó – ágazat szabályai körében alkalmazott jogsértő kommunikációs gyakorlatot, és hogy magatartása nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

160. A fentiekben részletezett tényezők együttes mérlegelése alapján az eljáró versenytanács a bírság alapösszegét 500,000 Ft-ban határozta meg.

161. Az eljáró versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból is, hogy a speciális és generális prevenció elveit figyelembe véve az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, valamint, hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot. E szempontok tekintetében nem látott okot a bírság alapösszegének módosítására.

XII.

Egyéb kérdések

162. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: - az eljárás alá vont neve, - a versenyfelügyeleti eljárás száma, -a befizetés jogcíme (bírság).

163. A Ket. 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

164. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

---

⁵⁶ Vj/72-37/2015.

165. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpvt. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
166. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2016. május 3.

dr. Bara Zoltán s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Ruzshtiné dr. Juhász Dorina s.k.
versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag

1. számú melléklet

Az Európai Bizottság által még el nem bírált, de az EFSA által kezelt ún. konszolidált listán szereplő állítások listája

Összetevő	EFSA azonosító szám	EFSA listán szereplő releváns állítás	A termék hatóanyag tartalma (napi adag)	EFSA listán szereplő releváns állítás alkalmazásának feltétele
Trigonella foenum-graecum (lepkeszeg mag)	2842	Système digestif Anti-ulcère, gastroprotecteur. Has a beneficial effect on colon thanks to the presence of fibre, flavonoids and/or saponins/has a gastroprotective effect Promotes gastrointestinal/stomach/bowel/health/ Promotes gastrointestinal well-being. Helps to reduce gastrointestinal discomfort/ensures protective effect on gastrointestinal system Favorise le confort digestif Soulage les plaies gastriques	106 mg	Semence 6x300mg/jour
	3622	Contributes to maintain a healthy blood sugar level Helps the physiological sugars balance.		For type 1 diabetes, 100 g debitterized powdered fenugreek seeds divided in two equal doses. For type 2, 2.5 g of fenugreek seed powder in capsule form, twice daily for 3 months, or 25 g seed powder, divided in 2 doses
	3832	Helps to maintain physiological lipid levels in the blood. Through balanced diets helps the control of lipidic metabolism (cholesterol and triglycerides). Helps support and balance the metabolism of cholesterol		Seed powder/ 25 g daily/ equivalent preparations 2.5 grams of fenugreek seed powder in capsule form, twice daily for 3 months, or 100 g debitterized powdered seeds divided in 2 doses
	3935	Supports immune defences. Antioxidants can protect from free radicals and helps in case of foods intake deficiency or increased amount of nutrients. Protection against the free radicals action due to stress, alcoholics, UV exposure or polluted ambiance conditions. Supports the immune system and the body's defence (antioxidant).		2.5 grams of fenugreek seed powder in capsule form, twice daily for 3 months, or 100 g debitterized powdered seeds divided in 2 doses
	3952	Appetite. Contributes to appetite		Seed powder / 3-18 g

		/helps to support digestion		daily/ equivalent preparations nasiona/ zwykle konsumowane jako tradycyjny artykuł żywnościowy w normalnej diecie
	4185	Postpartum care, elimination and menses. Supports milk production and recovery after childbirth. Helps to balance elimination and monthly cycle after childbirth		Powder: 3-0.3g powder/day
	4186	Glucose metabolism. Helps support and balance the metabolism of fats. Supports maintenance of normal glucose in blood/help to maintain a normal blood glucose level as part of a healthy lifestyle/Contributes to normal glucose and insulin metabolism		Powder: 3-0.3g powder/day 0.5-3g/day seed
	4187	Lipid metabolism. Helps support and balance the metabolism of fats.		Powder: 3-0.3g powder/day
	4494	it sustain the metabolism; the furostanol has an hypoglycaemic and hypocholesterolaemic effects. physical and mental tonic		Powder (0,3 g) 3 times a day
	4260	Glucose metabolism. Supports maintenance of normal glucose in blood /help to maintain a normal blood glucose level as part of a healthy lifestyle /Contributes to normal glucose level		Seed / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of min. 90 mg of total saponins per day
Cinnamomum zeylanicum (fahéj)	2013	Glucose metabolism. Helps to maintenance of a healthy blood sugar level /helps to maintain a normal blood glucose level as part of a healthy lifestyle /contributes to normal glucose level	66 mg	Bark / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / 1 g of cinnamon powder per day. Minimum 1 g cinnamon powder/day. kora/ konsumowana jako tradycyjny artykuł żywnościowy w normalnej diecie/ 1 g sproszkowanego cynamonu na dzień Extrakt 10:1– Auszugsmittel Wasser– Diabetiker– Tagesdosis Zimt: 440 mg

			Food supplement containing extract of water-soluble cinnamon compounds (Finzelberg) totalling 19.3 g/100 g, 135 mg/dose, 405 mg/daily dose. at least 5 mg cinnamon OPC-A (chalcone) per day
	2242	<p>Invigoration of the body. / "Used to feel more energetic" / "Helps to find more energy" / "Contributes to find more energy"</p> <p>/ "Used for mental and physical fatigue" / "Helps to enhance mental and physical capacities" / "Contributes to enhance mental and physical capacities" / "Helps to strengthen the body" / "Contributes to strengthen the body"</p> <p>/ "Supports energetic alertness" / "Tonic effect" / "Makes you feel more energetic" / "Has stimulating and tonic properties that contribute to the resistance against mental and physical fatigue"</p>	Traditional use of the bark / 1,5-4g of dried bark per day / Equivalent quantity in extract.
	3323	May help maintain healthy blood sugar levels and healthy weight – diabetes.	Bark 0.5-3g/day
	3907	Intestinal health / diarrhoea	Pediatric use: for infantile diarrhoea proportion of adult dose according to age and body weight in alcohol-free preparations
	2014	Digestion. Enlivens the appetite and digestion. Helps maintain normal stomach gas and stomach comfort. Used to facilitate the digestion/Contributes to the digestive comfort/Helps to support the digestion/Contributes to support digestion.	1,5-4g of dried bark as an infusion 1,5-4 g of dried bark per day Powder: 1,0-0,1 g/day
Syzygium Aromaticum (szegfűszeg)	2128	Digestion. Helps maintain a healthy digestion. Supports appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels. Its appetising, digestive, carminative and stomachic actions help maintain a healthy digestion. Supports	44 mg Powder: 1.0-0.05g/day Bud 0.5-3g/day Traditional use of flower bud

		appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels. Helps maintain a healthy digestion. Supports appetite, sense of taste and digestion without increasing the problems of those sensitive to stomach acid levels.		
	2129	Cardiovascular. Inhibits platelet aggregation. Supports cardiovascular function. Stimulates circulation. Helps maintain normal blood flow. Inhibits platelet aggregation.		Powder: 1.0-0.05g/day
	2130	Respiratory. Helps maintain the health and comfort of the mouth and throat. Helps maintain the health of the respiratory tract. Its expectorant and antiseptic effects help maintain the health and comfort of the mouth, throat and upper respiratory tract.		Powder: 1.0-0.05g/day
	2131	Reproduction. Helps maintain libido. Its aphrodisiac effect helps maintain libido.		Powder: 1.0-0.05g/day
	2132	Antioxidant. Has antioxidant properties		Powder: 1.0-0.05g/day
Salvia officinalis (orvosi zsálya levél)	2147	Respiratory health. Soothing for mouth and throat / Reliefs in case of irritation of throat and pharynx / Soothing and pleasant effect on throat, pharynx and vocal cords	9 mg	0.5 mg single dose or 0.1 to 0.3 g per day usual consumption as a traditional foodstuff in a normal diet (cough drops).—> 0.5 mg pro Einzeldosis —oder—0.1 bis 0.3 g pro Tag
	2148	Menopause. Contributes to menopausal comfort/hyperhidrosis. Helps to manage "hot flushes" in menopausal women by decreasing the hyperhidrosis/ excess sweating. Contributes gto menopausal comfort/hyperhidrosis		Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 370 mg of herb per day ziele/ zwykle konsumowane jako tradycyjny artykuł żywnościowy w normalnej diecie/ równowartość 370mg ziola na dzień/ dla kobiet w okresie menopauzy 50 mg täglich–Nahrungsergänzung

		Leaf at least 300 mg/day
2359	Antiseptic activity. Salvei on antiseptilise toimega. Sage (<i>Salvia officinalis</i>) has antimicrobial effect.	Toidulisandi portsjonis sisaldub 20% päevasest soovitatavast kogusest, väidet kasutava toidukäitleja poolt esitatud andmete põhjal on päevane soovitatav kogus 0,11 g. Salvei on segus saialille (<i>Calendula officinalis</i>), pune (<i>Origanum vulgare</i>) ja kummeliga (<i>Matricaria chamomilla</i>).
3573	stimulation de l'hypophyse et des glandes hormonales féminines. Favorise l'amincissement et l'équilibre hormonal de la femme, renforce les cheveux lorsque la chute de cheveux est lié à un déséquilibre hormonal, stimule l'hypophyse et la thyroïde stimulant hormono mimétique de l'hypophyse, en particulier, stimule la sécrétion de TSH. Possède également des propriétés oestrogènes like	1 cuillère café de macération de la plante par jour, déconseillé aux femmes enceintes
3574	Respiratory health. Soothing for mouth and throat / Reliefs in case of tickle in the throat and pharynx / Soothing and pleasant effect on throat, pharynx and vocal cords	Conditions of use : see folder "BE - Company X" Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1-1.5 g of dried leaves
3813	Antioxidant properties. Contains antioxidant/s; Is a source of antioxidant/s. With antioxidant/s. Contains naturally occurring antioxidants /antioxidants help protect you from free radicals /antioxidants help protect your cells and tissues from oxidation /antioxidants contribute to the total antioxidant capacity of the body and may help strengthen our body's defences	ziele/ zwykle konsumowane jako tradycyjny artykuł żywnościowy w normalnej diecie/ równowartość 1.5 -9 g suszonych liści Herb / The equivalent of 1-1.5 g of dried leaves Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1.5-9 g of dried leaves Herb / Usual

				consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1-1.5 g of dried leaves
	3814	Digestive health. Helps to support the digestion /contributes to the normal function of intestinal tract /contributes to normal stomach function. Improves digestive and gastrointestinal health by increasing the production of gastric juices.		Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1-1.5 g of dried leaves. Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 3-9 g of leaves per day. leaf Infusion : 3-12 g per day /// 3-12g of dried leaves per day
	3885	Immune health. - contributes to the natural defences of the body - support of the body's defence - supports the immune system		Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1.5-9 g of dried leaves. Herb / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 1-1.5 g of dried leaves.
Resveratrol (vörös szőlő mag- és héj)	1849	Cardiovascular system. For cardiovascular health.	6 mg	Food supplement with 10 mg of resveratrol in the daily dose.
	2060	Antioxidant activity. Grape seed proanthocyanidins have been found to have a number of antioxidant activities.		up to 300 mg/day Drink with 40 mg/100 g, 200 mg/serving of wine leaf extract/grape seed extract. Minimum 300 mg grape seed extract in the daily portion of the product (containing more than 90 % polyphenols).
Silybum marianum (máriatövis)	2641	antioxidant	5 mg	15 drops of extract are equal of 130,2 mg of silybum seeds

3582	Contributes to body defences against external agents. Increases the physiological resistance of the organism in case of severe ambient conditions.	12-15 g whole or powdered seed. Dried extract (tit. silymarin min.1.0%): 10-15 mg/kg/day, divided in 2-3- doses with empty stomach
3583	Contributes to maintain a healthy blood sugar level. Helps the physiological sugars balance.	12-15 g whole or powdered seed. Dried extract (tit. silymarin min.1.0%): 10-15 mg/kg/day, divided in 2-3- doses with empty stomach
3584	Helps to maintain the heart health.	12-15 g whole or powdered seed. Dried extract (tit. silymarin min.1.0%): 10-15 mg/kg/day, divided in 2-3- doses with empty stomach
3585	Hepatoprotective. Useful to maintain the physiological purifying functions. Maintaining healthy liver functioning/Helps to protect liver cells from oxidative damage.	12-15 g whole or powdered seed. Dried extract (tit. silymarin min.1.0%): 10-15 mg/kg/day, divided in 2-3- doses with empty stomach
3821	Liver health. Supports liver health /contributes to liver protection /contributes to the detoxifying potential of the liver /helps to maintain the liver function and additionally promote the digestion and the body's purification.	Fruit/12-15 g crude drug;formulations equivalent to 200-400 mg silymarin calculated as silybin. Fruits / Usual consumption as traditional foodstuff in a normal diet / The equivalent of 12-15 g of crude plant material or of 200-400 mg of silymarin
3822	Can protect cells and tissues against oxidative damage. Protection against the free radicals action due to stress, alcoholics,UV exposure or polluted ambient conditions.	12-15 g whole or powdered seed. Dried extract (tit. silymarin min.1.0%): 10-15 mg/kg/day, divided in 2-3- doses with empty stomach
4481	Cell regeneration due to silymarin (a complex of flavonolignans and polyphenols, silybinin being the most active component). Hepatoprotector and hepatic regenerator, / Protector and regenerator when products that oxidise at hepatic level are administered.	600 mg/day standardized at 80250-500 mg (standardized extract), 1-3 times a day. Tea: 3-4 cups, 2 teaspoonfuls of herb per cup throughout the day (dietary supplement

				should be standardized to 4-23% oleuropein per dose)% silymarine
Olea europea (olajfa levél)	3779	Can help to maintain a normal function of gastrointestinal tract. Contributes to the functions of the intestinal tract. Supports the function of intestinal tract	4 mg	250-500 mg (standardized extract), 1-3 times a day. Tea: 3-4 cups, 2 teaspoonfuls of herb per cup throughout the day (dietary supplement should be standardized to 4-23% oleuropein per dose)
	3780	Antioxidant. Antioxidants can protect from free radicals and helps in case of foods intake deficiency or increased amount of nutrients.		250-500 mg (standardized extract), 1-3 times a day. Tea: 3-4 cups, 2 teaspoonfuls of herb per cup throughout the day (dietary supplement should be standardized to 4-23% oleuropein per dose)
	3781	Contributes to the maintenance of a normal blood pressure. Traditionally known for helping the blood circulation and vascular pressure.		Leaf / 2 -2 g daily as infusion with water 250-500 mg (standardized extract), 1-3 times a day. Tea: 3-4 cups, 2 teaspoonfuls of herb per cup throughout the day (dietary supplement should be standardized to 4-23% oleuropein per dose)
	3782	Contributes to maintain a healthy blood sugar level. Helps the physiological sugars balance.		250-500 mg (standardized extract), 1-3 times a day. Tea: 3-4 cups, 2 teaspoonfuls of herb per cup throughout the day (dietary supplement should be standardized to 4-23% oleuropein per dose)
	3738	Elimination. Traditionnally used to contribute/support/help to elimination by kidneys - Traditionnally used to contribute/support/help to hydric elimination - Traditionnally used to contribute/support/help to elimination by the urinary tract - Traditionnally used to contribute/support/help to elimination functions of the organism		Leaf Infusion : 17-36g of dried leaves per day

2. számú melléklet: a kommunikációs eszközök megjelenési adatai és reklámköltsége

Kommunikációs eszköz	Megjelenés helye	Megjelenés száma	Megjelenés időpontja	Megjelenés egyéb jellemzői	Nettó költség adatok (Ft)
Televízió reklám	RTL Klub	5	2015. 04.13. – 2015. 04.17. Fókusz nyereményjáték	5 mp	500.000
	RTL Klub	5	2015. 04.20. – 2015. 04.24. Fókusz nyereményjáték	5 mp	500.000
Sajtóhirdetés	Bors	1	2014.11.05.	104x66 mm	50.000
	Vasárnap Reggel	1	2014.11.09.	138x100 mm	52.947
	Elixír	1	2014. december	88x64 mm	87.300
	Bors	1	2015.01.14.	104x66 mm	50.000
	Vasárnap Reggel	1	2015.01.18.	138x100 mm	52.947
	Bors	1	2015.01.21.	104x66 mm	50.000
	Bors	1	2015.01.28.	104x66 mm	50.000
	Vasárnap Reggel	1	2015.02.08.	138x100 mm	52.947
	Vasárnap Reggel	1	2015.02.15.	138x100 mm	52.947
	Vasárnap Reggel	1	2015.05.17.	138x100 mm	52.947
	Vasárnap Reggel	1	2015.06.07.	138x100 mm	52.947
	Vasárnap Reggel	1	2015.07.05.	138x100 mm	52.947
Honlap	www.herbad.hu		2014. augusztus 25-től folyamatosan		
Elektronikus hírlevél		41.000 ⁵⁷	2014. szeptember		3,2 címenként ⁵⁸ 131.200
		32.500 ⁵⁹	2014. október		3,2 címenként

⁵⁷ VJ/72-14/2015. számú irat

⁵⁸ VJ/72-8/2015. számú irat 8. pontja

⁵⁹ VJ/72-14/2015. számú irat

					104.000
Szórólap	A termék forgalmazó üzletekben	4000	2015 márciustól amíg a készlet tart	A5	20.840
Személyes eladás során használt írásbeli, szóbeli tájékoztatást megalapozó dokumentumok	88 értékesítési pont 1 üzletkötő	boltok: maximum havonta egy alkalom nagykereskedők: igény szerint	folyamatos		